

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ljubljana: Knaževa ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Pred oživetvorenjem načrtov za smotreno praktično gospodarsko sodelovanje držav Male antante, ki naj postane temelj gospodarske obnove v srednji Evropi

bo ustvarjena podlaga za bodoče še tesnejše sodelovanje. In končno peostaja še veliko finančno področje, ki se ne sme izpustiti iz vida. Treba je že danes pripravljati tudi na tem področju medsebojno pronicanje, kajti nekot bo lo zo pet padle za preke, ki ovirajo mednarodno finansiranje, in takrat bo lažja rekonstrukcija, če bo odločala močnoga gospodarska tvorba.

Tako veljo podjetje, kakor je ustvaritev gospodarskega področja približno 50 milijonov ljudi! se seveda ne more izvršiti v teku enega dneva. Zato se mora le po združevljati, če se že ženo pritenja delo, ki bo dolgotrajno in zelo težavno, ki pa bo nekot dovedlo do cilja, ko bosta zmaga- la, boljša usidnost in dobra volja.

**Nove težkoče rumunske vlade — Titulescu zahteva po-
mistitivne ukrepe, sicer odklanja sodelovanje v vladi**

je, ki jo je razvila „Železna garda“ ter da je prav tako v interesu ugrada Rumunije v inozemstvu da se takih anarhih napravi konec. Iz dejstva, da je dr. Titulescu po tem razgovoru zjavil novinarjem, da bo danes odpotoval v Sinaio in prošil za avdienco pri kralju, sklepajo, da je prišlo do sporazuma ter da bo Titulescu definitivno sprejel nadaljnje vodstvo zunanjega ministrstva.

Sinaja, 7. januarja. n. Ni. Vel. kralj Karol je danes dopoldne sprejel v dveurni avdienci zunanega ministra dr. Titulescu. Kakšen je uspeh te avdience, še ni znano. Iz dejstva pa, da je imel dr. Titulescu takoj po avdienci daljši razgovor z ministrskim predsednikom, sklepajo, da še niso Bukarešte: Titulescu pa sprejel zunanje

Pariz, 7. januaria AA Havas poroča z Bukarešta: Titulesco bo sprejel zunanje ministristvo v novi rumunski vladi e. če ne nova vlada brez odlašanja izda ukrepe ki nai pomirijo javno mnenje. Zda se vrše pogajanja, ki im ie namen da pridobite Titulesca za novo vlado. Poučeni krogi sodijo, da bodo ta pogajanja uspešna.

V Ženevi so izredno zadovoljni — Reforma Društva narodov še ni aktualna

London, 7. januarja AA Angleški zunanji minister je po povratku v London izjavil novinarjem:

Iz inozemstva prinašam izvrstne vtise Prepričan sem, da bodo pogaiania v Rimu in v Parizu omogočila rešitev važnih vprašanj, ki so na dnevnem redu.

Ženeva, 7. januarja. AA Krogi Društva narodov so zelo zadovoljni z izjavo, ki jo je dal angleški zunanji minister po sestanku z Mussolinijem. Iz te izjave izhaja, da bo vprašanje reforme Društva narodov prišlo na dnevni red Sele po ureditvi razorožitvenega vprašanja. Reforma sama pa bo mogoča, kakor le poudaril Simon, le tedaj, če bo od tega Društva narodov imelo korist. V Rimu je zmagovalo francosko stališče, ki ga zagovarja tudi tainistično Društva narodov. Glede razorožitve so bili rimski razgovori samo informativnega značaja in so se gibal predvsem v praktičnih smereh.

Svet Društva narodov se sestane 15. januarja.

Pariz, 7. januarja. AA. Včeraj je predsednik francoske vlade Chaumet sprejel zunanjega ministra Paul Boncourja. Razpravljala sta o zunanjem političnem položaju.

Pariz, 7. januara. V odličnih francoskih krogih so sprelet izid razgovorov med Mussolinijem in Simonon iz več razlogov iz vidnim zadovoljstvom V Parizu prevladuje duje vtis, da bo vprašanje reforme Drštva narodov za zdaj potisnjeno nekoliko v ozadje in sicer zaradi tega, ker bi se moralo s takšno reformo po mnenju vseh udeležencev Društvo narodov samo okrepleti, ne pa oslabilo. Dasi so se v zadnjih tednih v Parizu zelo bali, smatrato da je

sedaj skoraj dokazano da v Rimu med Mussolinim in Smonon niso bili zdelani skupni angleško-italijansk predlog za rešitev razorožitvenega vprašanja. Oficijozni pariški tisk sklera tudi po nesedilu komunikeja, ki ga je izdala o razgovoru agenta »Stefania« da v angleških niti v Italiji

janskih vladnih krogih ne smatrajo, da bi bila delna oborožitev Nemčije neohodno potrebni pogoji za sporazum v razorožitvenem vprašanju temveč da so tudi v Rimu in Londonu mnjenja, da ne bi bila zključena izdelava skupne razorožitvene konvencije po zadnji francoski spomenic o razorožitvi.

Pariz, 7. januarja. Po vesteh, k prihajajo v Pariz se zdi, da pripisujejo gotovo evropski krog: predlogu v francoski smernici za primer da bi se podpisala splotna razorožitvena pogodba in bi Francija takoj uničila 50 % svojih vojaških letal, enostranski in brezpogojni znači: Vsa takšna menenja so popolnoma napačna kajti jasno je, da bo francoska vlada storila takšno korake šele tedaj, če se bodo tudi ostale velesile v zraku odločile za enako zmanjšanje svojih zračnih armad.

Rim, 7. januarja n. Ministrski svet je na svoji današnji seji odobril uredbo, s katero se takoj uveljavlja trgovinski sporazum, dosežen med Italijo in Jugoslavijo, z dne 4. januarja v Rimu.

Smrt zaslužnega francoskega generala

Pariz, 7. januarja. A.A. Tu je vrši general Dubail Bilo mu je 83 let. Svojo vojaško službo je začel kot podporočnik v francosko-nemški vojni leta 1870. Nato je služil pri raznih edincih in postal sef generalnega štaba leta 1911. General Dubail je tedaj zagovarjal uporabo težke artiljerije. Istega leta je odšel s posebnimi nalogami v Rusijo. Ob izbruhu svetovne vojne je prevzel poveljstvo vzhodne skupine. 1916 pa je postal vojaški poveljnik Pariza. Za članstvo v legije časti je ustanovil posebno društvo, ki naj bi gojilo tesne družabne stike med temi odlikovanci. V zadnjem času je bil generalni kancelar tega društva.

Včeraj opoldne je Nj. Vel. kralj zapustil Bled in se navdušeno pozdravljen vrnil v Zagreb

Zagreb, 7. januarja. Čeprav se je sele ob 13. uri zvedelo, da se Nj. Vel. kralji Aleksander vrne v Zagreb, so se že ob pol 3. napolnile vse ulice in trgi od postaje do Jelačićevega trga. Ilice in Mesničke ulice z velikimi množicami. Sprejem na kolodvoru ni bil uraden. Službeno sta bila na kolodvoru samo maršal dvora general Dimitrijevič in upravniki policije dr. Mihaldžić. Ostali dostojanstveniki so bili na po-

staji neuradno. Pred postajo je Nj. Vel. kralj, preden je stopil v avtomobil, opazil skupino novinarjev, ki ga je viharno pozdravila. Kralj se je novinarjem takoj zahvalil za pozdrav. Pozdrav novinarske skupine je bil znamenje za ostalo množico, ki je začela prirejati kralju sline ovacije. Navdušeno pozdravljanje je trajalo na vsej poti Nj. Veličanstva do dvora.

**Finančni odbor Društva narodov proti povečanju
izdatkov v bolgarskem državnem proračunu**

Sofija, 7. jan. AA. V zvezi z odhodom finančnega ministra Štefanova v Ženevo je objavilo današnje »Utro« članek pod naslovom »Veliko nezadovoljstvo v Ženevi z Bolgarijo« v katerem pravi:

V vladnih krogih pričakujejo z velikim zanimanjem, kakšno stališče bo zavzel finančni odbor Društva narodov do prihodnjega bogarskega državnega proračuna. Zaradi tega vprašanja je v glavnem tudi finančni minister Stefanov odgovoril v Zvezo, kjer bo informiral finančni odbor Društva narodov o položaju, posebno o raznih novih obremenitvah državnega proračuna, ki že itak izkazuje primanjkljaj. Tako na pr. je bil zakon o olajšanju položaja zasebnih dolžnikov že poslan v Zvezo. Tam so ga sprejeli z nezadovoljstvom pred vsem zato, ker bo državni proračun Bolgarije poleg 200 milijonov na leto, ki so potrebni za pokritje izgub direktije za izvoz žita obremenjen še z novim primanjkljajem okoli 300 milijonov levov, ki jih bodo morala amortizacijska blagajna vsako leto izdati za emitiranje obveznic dolžnikov. V Zvezi so nezadovoljni tudi zaradi črta-

nja starih neplačanih dolgov v višini 2 milijard levov. Naposled je bil finančni odbor mnenja, da bi se bolgarski državni proračun ne smel obremeniti z novim primanjkljajem, temveč bi se moral proračun za l. 1933-34 ponovno skrajšati.

Boharska vlada bo morala počakati na odgovor finančnega odbora Društva narodov, nakar bo šele lahko začela proučevati novi proračun. Komisar Društva narodov pri Boharski Narodni banki je že predložil Društvu narodov načrt za novo znižanje boharskega proračuna, ki ga bo sedaj predlagal še finančni odbor Društva narodov.

Finančni minister Štefanov je dobil od svoje vlade nalog naj energično zagovarja vse ukrepe, ki jih je vlada doslej izdala za podpiranje delavcev, trgovstva in obrtnosti ter zasebnih dolžnikov v državi. Pričakovati je tedaj zelo resnega dvoboja med finančnim odborom Društva narodov in ministrom Štefanovim. Ni izključeno, da bo moral tudi predsednik vlade Mušanov odpotovati v Ženevo in braniti tam vladne ukrepe.

Beograd, 7. januara. p. Z odlokom prosvetnega ministra so nastavljeni za učitelje naslednji abiturienti: Andrej Strukeľ v Podblici, srez Kranj; Josip Potisk v Sv. Lamberti pri Litiji; Franc Agrež pri Sv. Gabrieli, srez Novo mesto; Ivan Rupeľ v Skornem srez Gornj. grad; Terezija Ogrin v Starem brezju srez Kočevje; Francka Grudtner v Svetlem potoku, srez Kočevje; Adolf Senegačnik v Primskovem, srez Litija; Jože Kozorog v Lazah, srez Logatec; Ervin Rottmann v Sebehorovcih, srez Murska Sobota; Nada Gaiske v Rakovcih, srez Konjice; Emil Hammerschlag v Konjščicah, srez Litija; Mra Kolšek v Razborju srez Slovenigradec; Ferdo Skok v Prežganju, srez Litija; Martin Kuharič v Zahradu srez Kranj; Adolf Grum pri Sv. Miklavžu srez Slovenigradec; Fran Grun in Benici, srez Dolnja Lendava; Miron Miličič v Dragi, srez Metlika; Zoran Hudales Rattenau srez Kočevje; Avguštín Sned in Pincih, srez Dolnja Lendava; Fran Land v Zagorju, srez Črnomelj; Hermina Potvočnik v Čencljah, srez Črnomelj; Preme Ščeni so: Antonia Colnar iz Gornje Pirnice v Črnuči; Marija Klančnik iz B'anc v Kanelu; Fran Borden iz Gornje Ščike; Senošteti in Eleonora Kerkoč iz V-hniče; Iljočino.

Pariz. 7. jan. d. Berlinski poročevalci po
riških listov javljajo iz dobro informiranih
nemških virov da je državni kancelar
Hitler priznal posameznim vodilnim
dora iz berlinskega finančnega sveta vsa
prave Aricev T. židje ki so bili izse-
čeni z Arici. so dobili od Hitlerja pose-
ne diplome s katerimi so zasčeni pre-
vsemi nadlegovanji ki so jim židje v Nem-
žiji izpostavljeni Med finančniki ki so
preleteli tako potrdilo od Hitlerja, je tu-
vodja znane banke Franz Mendelsohn

V noči na soboto je vdrl v Grobelnikovo hišo na Lopati neznan zločinec in hudo poškodoval tri ženske — Ko so prišli sosedomi na pomoč, je pobegnil

Celje, 7. januarja.
V moči na soboto 6 t m je bil izvrše-
drzen roparski napad v Grobelnikovo-
no s Lopati pri Celju. Neznani moški
okrog pol 1 zjutraj prislonil lestev r-
hko splezal na slamnato streho, izkopl-
na strehi luknjo in zlezel v hišo. Ki-
sta spali: 79 letna Terezija Grobelnikov-
nična 65 letna sestra Rozalija in še nek-
onska.
Ropar je predrnil em sestro ki
vstala in stopila v vejo. Tam jo je n-
padel neznanec in jo udaril z ročale-
samokresa po glavi da se je nezavest-
zgrudila. Nato je vstopil napadalec v s-

bo kjer je s smokresom pobil ostali dve ženski na tla.

Prva napadenka se je medtem osvobodila in pobegnila k sosedovim, kjer je sporočila, kaj se je zgodilo. Ko so sosedovi prišli v Grobelnikovo hišo o napadalcu ni bilo ne duha ne sluha. Ropar je odnešel samo 70 Din.

Franciška in Rozalija Grobelnikova, ki sta hude poškodbe na glavi, sta bili aretirani z reševalnim avtomobilom v celniško bolnišnico. Medtem ko je tretja poškodovanka lahko ostala v domači postelji, Orožniki so uvedli obširno preiskavo.

Shod Združenja borcev

Snujoča se nova organizacija je imela včeraj v Ljubljani svoj prvi javni shod — Glavni govorniki so zahtevali nov gospodarski in družabni red

Ljubljana, 7. januarja.

Akcijski odbor Združenja borcev, ki je zamišljen kot skupna organizacija vojnih dobrovoljcev, bojevnikov, vojniških invalidov, rezervnih oficirjev in četnikov, je sklical za danes dopoldne v unonsko dvorano na javno zborovanje v proslavo pete obletnice šestojanuarskega manifesta. Zborovanje so se udeležili tudi številni izvenljudbanski člani navedenih organizacij, ker je akcijski odbor preskrbel za udeležbo polovično vojnjo. Pročelje dvorane je bilo bogato dekorirano z zelenjem, z draperijami in državnimi barvami ter sliko Nj. Vel. kralja in državnim grbom. Zborovanju so prisostvovali poleg drugih tudi župan dr. Dinko Puc, podžupan Jarc, senatorja dr. Gregorin in dr. Rožič, starosta ljubljanske sokolske župe dr. Pipenbacher, odposlanstvo četniške organizacije z zastavo itd. Govor shoda je prenašala tudi ljubljanska radiopostaja.

Zborovanje je kmalu po pol 11. uri otvoril predsednik akcijskega odbora, ravnatelj znane tvornice »Peko« g. August Kuster. V svojem govoru je najprej podčrtal pomen 6. januarja za našo državo in naš narod. Prebivalstvo je z navdušenjem pozdravilo to zgodovinsko geste, ki je napravila korekcijsko prejšnjemu težkemu stanju. Danes sta država in narod močna na zunanji in notranji. Vendar pa je še mnogo nerešenih vprašanj, ki čakajo rešitve. Dobrovoljci, ki so se na frontah borili za svobodo svojega naroda, so tudi sedaj v prvi vrsti poklicani, da se borijo za korist narodne in državne skupnosti. »Mi hočemo,« je nadaljeval govornik, »narodni pokret, ki bo objel vse živne in tvorne sile naroda brez razlike strank in malenkostnih razprtij, ki bo v navdušenem poletu in bratski slogi odstranil vse ovire, ki ločijo naš trojedni narod od lepše bodočnosti. Iztehtati moramo malodušnost in črnogledni pesimizem ter najti v sebi vire nove energije. Vsako opuščenje in deficitizem je zločin nad samim seboj. Naša najdragocenejša pridobitev, ki jo moramo čuvati kakor punčico v svojem očesu, je naša država. Država je za nas živa misel, ki živi v srcu naroda, državljanji morajo biti nosilci državne misli in naša naloga mora biti, da budimo in nosimo v široke mase našega naroda ono visoko državljansko zavest, ki je temelj države.«

Zvesta in močnega čuvarca naših državnih meja je naša slavna vojska, za katere tovariši in sobojevniki v njenih ciljih in nalogah smatramo sebe. Naša vojska je narod v orožju in najzanesljivejši porok naše državne samostojnosti, naš pokret, naj pripravlja narod duhovno in moralno za narodno in državno obrambo. Kakor naša vojska, tako hočemo biti tudi mi vzor državljanjske discipline in reda, pokorni ukazom svojega vrhovnega voditelja in izvrševalci njegovih plemenitih nalog v dobrobit narodu in države.

Velike in težke so notranje naloge, ki jih moramo rešiti brez odloga. Iz obilice problemov naj omenim samo težko gospodarsko krizo, ki pritisca vse naše življenje. Naš narod strada, zmruje, tlači ga brezposelnost in s skrbjo gleda v bodočnost. Zato je smoterno delo za rešitev gospodarskega in socialnega vprašanja najnujnejša naloga nas vseh. Ne pričakujemo pomoči od zunaj, moramo jo najti v sebi samem. Pri tem naj nas vodi poštenje in nesebičnost ter ljubezen do naših bratov in zavest, da ima vsakdo pravico do dela.

G. Kuster je zaključil svoj govor: Na prelomu časa smo. Prihajajo novi časi, ki zahtevajo novih ljudi, ljudi čistih rok, čiste srca, močnega duha, borbenih in železnih volje ter sposobnih ustvarjati višje oblike novega življenja. Mi združeni borci Jugoslavije, prežeti idealnega dobrovoljskega duha, začnemo ta pokret. Ne iščemo sovraštva, iščemo le prijatelje. V svoje vrste vabimo vse one, ki so dobre volje in ki čutijo v sebi novega duha. Težavna je pot, toda dosegljivo bomo svoj cilj, mogočno Jugoslavijo pod vladno našo narodne dinastije Karadjordjevičev, ki bo resnična mati vseh svojih otrok. Živel kralj Aleksander, živel Jugoslavija!

Udanostna brzozavka Nj. Vel. kralju

Zborovalci so se navdušeno pridružili govornikovemu vzkliku kralju in Jugoslaviji, godba pa je zaigrala državno himno. Enako navdušeno je bil sprejet predlog, naj se Nj. Vel. kralju odpošlje naslednja brzozavka:

»Združenje borcev Jugoslavije pošilja s svojega velikega manifestacijskega zbora v Ljubljani svojem vrhovnemu poveljniku izraz neomajne zvestobe in pokornosti, sledeč idejam šestojanuarske preloma in je vedno pripravljeno postaviti vse svoje sile v službo svojega kralja in domovine.«

Izjava vojnih dobrovoljcev

V imenu sreske organizacije vojnih dobrovoljcev je njen predsednik g. Langer podal krajšo izjavo, v kateri je omenil, da je v najširši javnosti izzvala odobravanje prvodecembarske proslave, ki so jo priredili dobrovoljci v sodelovanju z bratskimi organizacijami. »Našel pa se je poklicni denuncijant, ki je vložil proti takemu začetku našega pokreta ovadbo na notranje ministrstvo, v kateri nas dolži protidržavnosti. Podli denuncijant, katerega ime nam še ni znano, se ni ustrašil zlorabljati za to ovadbo imena našega viteškega vsedravnega Sokola. Javno izjavljamo da so sokolski predstavniki najodločnejše protestirali proti temu.«

Izjava g. Langerja je vzbudila med zborovalci veliko ogorčenje. Slišali so se kliči: Dol z denuncijanti! Na dan z imeni!

Nov gospodarski in družabni red

Naslednji govornik je bil član akcijskega odbora, znani ljubljanski industrijec in trgovec g. Stane Vidmar. Orisal je, da kakih blaznih pojavov je prijeljal gospodarska kriza, ko po nekod na veliki uničujejo živila, drugod pa ljudje stradajo. Nastala je gospodarska vojna

vseh proti vsem, račune pa plačuje mali človek. Armada brezposelnih se je strahovito razmnožila. Znašli smo se v položaju, da je povsod vsega preveč, da pa kljub tej preobilici večina ljudi trpi splošno pomanjkanje in se komaj, komaj ohrani pri življenju. Vse to je dokaz, da na svetu nekaj ni v redu, da je zavožen ves sedanji gospodarski sistem, zavožen naš družabni red, ki omogoča take izraste.

Tudi v Jugoslaviji krizo hudo občutimo. Kriza pri nas je večja kakor bi bila. Marsikaj bi lahko bilo boljše, če bi naši ljudje, ki so in morajo biti odgovorni za javno gospodarstvo, bili kos svoji nalogi, če bi bili pošteni in vestni ter bi imeli dovolj čuta za odgovornost. Tukaj pričena naša naloga. Čaka nas ogromno delo, toda ako bomo delali vztrajno, bo delo lahko uspešno.

Nato se je govornik bavil z gospodarskim položajem v Sloveniji, omenjal veliko važnost združništva ter razvoj nacionalnega slovenskega gospodarstva. Čeprav smo se politično osamosvojili, smo gospodarsko danes v nacionalnem oziru na slabšem kakor smo bili ob prevratu. Naš pokret hoče, da bo Slovenec na svoji zemlji svoj gospod, da bomo Jugoslovenci v svoji državi gospodarji in ne hlapci. Predlog smo že mirno gledali, kako je tuji kapital izsesaval to našo zemljo, ta naš dobri pošteni narod. Naše stanovske organizacije svoje nacionalne dolžnosti niso vršile v polni meri. Zato hočemo tudi v teh organizacijah in korporacijah novega duha in temeljit reform.

Naš človek je izrazit individualist in demokrat. Naš človek ne prenaša tako kakor Nemec n. pr. delitve v razrede, v predpostavljene in podrejene. Kljub svoji samosvojsosti in kljub ogromni potrebi, da misli z lastno glavo pa ima naš človek velik smisel za organizacijo, se zna podrediti skupnim interesom in je do skrajnosti discipliniran ter požrtvovalen, če vidi, da je vodstvo pošteno, da je pot prava in čista. Zato pa je treba tudi v gospodarstvu računati s temi lastnostmi ter jih spoštovati. Mi borci nismo ljudje, ki bi brez moči in volje gledali, kako propada naš človek pod tujim vplivom. Nam je vzkipela kri v žilah, misle so se napele, postavljamo se v bran te lavine. In mi nismo navajeni podležiti. Za nas je samo ena odločitev, mi poznamo samo zmago. Ne bomo več dopustili, da se naš človek na tak način ubija, ne bomo več dopustili, da bi naš človek opravljal samo trda težakla dela za ničevno plačo, dočim tuji posamezniki smetano z mleka in žive od žuljev naših ljudi v izobilju in komfortu. Naš sedanji davčni sistem je potreben nujne reforme, da ogromni zaslužki nekaterih tujih podjetij, spretno maskirani z raznimi manevri, ne bodo ostajali neobdavčeni in po vseh mogočih kanalih izginjali v inozemstvo.

V svojih nadaljnjih izjavah je g. Vidmar govoril o brezposelnosti. Rekel je, da brezposelnosti, ki v svojem jedru vsebuje strahovit strup, ne ustavijo razne podpore in prispevki. Vsakomur je treba preskrbeti možnost dela, vsakomur zagotoviti pravico do dela. Iz tega izvira nujna zahteva po poživljenju dela na vseh gospodarskih področjih. Vse zadržke tega poživljenja pa je treba radikalno odstraniti in pritegniti k delu za zgradbo novega gospodarskega reda vse poštene narodne ljudi. Kapital mora biti le sredstvo delu. Z ognjem in mečem je treba uničiti glavne ovire tega prepoda, t. j. špekulacijo, razne privilegije, samoljublje, zavist, predvsem pa zlorabo državne oblasti v egoistične namene poedincev in skupin. Skratka iztehtati vse plevel, ki raste na polju izkoriščanja, kajti vsak izkoriščevalec je narodni izdajalec.

Predaleč bi nas vedlo, če bi posvetili nekoliko v zakulisne borbe proti našemu združništvu, borbe, ki se vodijo proti tej hrbenici našega gospodarstva, naše gospodarske samostojnosti in neodvisnosti. Mi vse to vidimo, pa zato tudi jasno izjavljamo: Da nam je to naše združništvo prav posebno pri srcu, da ga bomo branili z vsemi silami. Nam je vse eno, iz katerega izhodišča je zraslo, naše je vse, in zato bomo vsako izpodkopavanje združništva zaradi starih strankarskih računov smatrali za izdajstvo naših narodno-gospodarskih interesov. Kdorkoli se bo dotaknil našega združništva, bo zadel ob vso udarno silo našega očičevalnega pokreta.

Tovariši, že v početku smo poudarili, da je naš gospodarski red, pa tudi naš družabni red sumljivo nagnat, da ne odgovarja več, da ni v skladu z duhom časa. Zato je vsako kranje tega sistema brezplodno, karkoli se poizkuša za ozdravitev sedanjih razmer, je vse obsojeno na neuspeh. Vse odpru okrutnega starega sistema ne pomaga nič, čas gre preko njega, nova doba se ne da več odpraviti z malimi koncesijami in korekturami. Nova doba mora napraviti konec samovoljni kapitala, mora postaviti meje njegovi oblasti in odkazati mu pravo nalogo.

»Potreben nam je za vse to temeljito premišljen in točno izdelan gospodarski načrt, po katerem je treba usmeriti vs. gospodarsko podjetnost, načrt, ki mora biti zvezda vodnica vsemu gospodarskemu življenju.

Za uspeh takega gospodarstva po načrtu pa je treba ustvariti temelj. Predvsem je potrebno energično in temeljito očiščenje našega javnega življenja z odstranitvijo vseh zajedalcev in koruptnih špekulantov, odpraviti vsa politična trenja in odstraniti politične spletkarje ter intrigante. Naši bodoči vodniki so možje, ki jih bodo izbrali naše stanovske organizacije. Iz najnižjih organizacijskih edinic gre do izbrani zastopniki v sreske in banovinske stanovske zastope. In najboljši ter najčistejši zastopniki ustanov gredo od tu dalje v državno stanovsko zastopstvo.

Mi smo krivi, ker smo dovoljevali, da so majhni ljudje v strankarski zaslepljenosti sejal razdor med narod, delili in slepili ta naš narod, razpihovali politične strasti, odvajali narod od mirnega, resnega in plodnostnega dela.

Tovariši! Zganimo se, otrešimo se mrtvila in pasivnosti, posezimo aktivno v boj. Dovolj je bilo pri nas razdiranja. Pojdimo preko vseh ostankov preteklosti

složno na delo, gradimo temelje blagostanja našemu narodu, kujmo srečo svojega naroda! Zavijamo rokave in stopimo na nova pota z vso odločnostjo in neobremenjenosti s predsodki.

Mi vidimo, da je stari gospodarski sistem in družabni red močno nagnat, da je ta okrutni in brezsrčni starih trmast in neuvreden, da drvi slepo v prepad, da žene vse svoje pristaše brezobzirno v katastrofo, lzbire ni dosti. Z njim ali proti njemu! Še je silno težka njegova pest, še krepko vihti svoj korobač, vendar pa jasno vidimo, da je vse to le zadnji napor, da so to še zadnji udarci. Njegova noga je že na robu propada in vodi prihodnji korak v brezno, v smrt! Na jutranjem nebu pa vidimo vstajati zoro, ki nam pri- naša novo življenje. Mi smo še mladi dovolj, da se ne ustrašimo nobene dvignjene pesti in palice. Zato lomimo zveze s starim, krivičnim in nezdružljivim sistemom. Zato smo prelomili s stariimi metodami in predsodki. Mi gremo naprej, mi streli- ci, in pred nami plamen gre skozi noč kakor Bog pred Izraelci!

Dva govornika invalidov

Vojni invalid in ravnatelj elektrarne Česen pri Ljubljani g. Ivan Marinko je v svojem govoru poudarjal važnost kmečkega stanu, ki mora tudi v novem pokretu igrati odločilno vlogo. O kmetu se je pri nas v zadnjih 15 letih mnogo govorilo, stori- lo pa zanj premalo. Kmečko ljudstvo je miroljubno, ako bi ono odločevalo o vojni, bi vojne nikoli ne bilo in bi narodi živeli mirno drug poleg drugega. Brez čvrste opore v kmečkem stanu država ne more biti trdna. Kmetje ne marajo razdvajenosti na politične stranke. Ne marajo pa tudi razdvajenosti od drugih stanov, marveč hočejo z vsemi živeti v miru in slogi. Naše novo življenje mora vzkltiti iz solidarnosti vseh delovnih poklicev, vseh koristnih stanov. V svoji borbi smo vsi enaki. Ne sme biti med nami ne privilegijancev ne izjem. Mi kličemo skupaj vse bojevnike širom naše dežele, da na temelju solidarnosti vsega naroda izvedemo naš program, ki zahteva tudi za naš narod svoj kosček sonca. Ziveli borci poštenjaci!

Drugi govornik v imenu invalidov je bil predsednik oblastnega odbora vojnih invalidov in poštni uradnik g. Matko Štefe. Razpravljal je o invalidskem problemu v splošnem in jugoslaviji posebej. Rekel je med drugim:

»Invalidski vprašanje v Jugoslaviji nateleva vsi povojno dobo na nerazumevanje. Pri nobeni bi politični stranki nismo našli razumevanja in naklonjenosti za pravične rešitve naših potreb in pravic. Imeli smo tri invalidske zakone, vsak se je le dotaknil invalidskega vprašanja površno, polovičarsko. Noben od teh zakonov pa se ni izvajal v praksi v zaščito, marveč v škodo invalidom. Tako imamo na invalidnih stalne zaostanke. Samo v območju dravske banovine znašajo zaostanki preko štiri milijone dinarjev. Za najpotrebnejše proteze in druge ortopedične pripomočke vedno primanjkuje sredstev. Za namešanje vojnih invalidov v državni in privatni službah obstojajo posebne dolžobe, katere bi morali poklicani pod kaznijo izvrševati, se ne izvršujejo. Danes, po 15 letih uedinjenja, mnoge vojnih invalidov nima niti rešen v rokah. Zato je razumljivo, da nimamo niti pravega številčnega stanja vojnih žrtve, ki služi za osnovo smotrenega reševanja tako važnega vprašanja kot je invalidski. (Medik: Kje so poslanci?)

V zakonodavstvu bi se moral zaščiti slabšeji, to je vojni invalid. Pri izvrševanju vse stanovske zaštite se doslej ni vpošteval vojni invalid Vojni invalid odklanja miloščino. Zahteva pa delo in socialno pravičnost.

Zborovanje so nato s kratkimi izjavami pozdravili zastopnik osrednjega odbora vojnih invalidov iz Beograda g. Liječević, zastopnik snujoče se nacionalno-socialistične fronte Jugoslavije g. Valentič ter zastopnik četniškega združenja g. Kapus.

Cilji in program Združenja borcev

Zadnji govornik je bil vojni dobrovoljec, uradnik ljubljanske občine g. Vladmir Fabjančič, ki je razvil program udruženja borcev. V svojem obširnem govoru se je spominjal petletnice šestojanuarskega manifesta in nato rekel:

»Danes po petih letih čutimo vsi državljani brez razlike, kako škoda je bilo, da je veliko kraljevo zamisel podprlo sicer enodušno javno mnenje, da pa ni bilo organizacije najširših ljudskih množic, na katerih bi slonel novi duh. To ni bilo v prilog državi, ne v prilog razvoju dogodkov. Mi vojni dobrovoljci smo med prvimi začutili, da je minil čas naše neaktivnosti in da moramo stopiti na plan.

Do danes se ni nobenemu politiku in nobeni politični kombinaciji posrečilo povezati v eno celoto vse narod. Dosežali so sicer z raznimi sredstvi navidezne in minljive zunanje uspehe, nihče pa ni mogel osvoboditi srca naroda. Srce naroda more osvoboditi za velike cilje Nj. Vel. kralja samo nov pokret sposobnih in nekompromitiranih ljudi, ki dajejo jamstvo, da se bodo ideje 6. januarja izvedle nepotvorjene in v celoti. Dobrovoljci so poklicani po svoji zgodovinski dolžnosti in na temelju visoke moralne kvalitete, ki jo ima dobrovoljsko ime, da stopijo na čelo takemu novemu rešilnemu gibanju.

»Združenje borcev Jugoslavije hoče, da postani Jugoslavija močna, velika sila, ki bo združevala v bratskem sožitju vse Slovence, Srbe in Hrvate. Hoče, da se v svobodi združi vse slovenski jug od skrajnih mej, kjer stanujejo Slovenci, pa do slovenske Črnege mora. Zato s prav posebnim zadoščenjem pozdravljamo novo ero v razmerju med nami in Bolgarijo.

Združenje borcev Jugoslavije je nadstrankarski pokret v dobrobit vsega naroda in vse države. Edinstvo naše mile Jugoslavije in njenega naroda nam je vrhovni zakon, ki mu je po ustavi čvar sam naš modri vladar. To povemo vsemu svetu zato, ker je to tako, ker nikdar ni bilo drugače, ker to stališče zavzemamo prav vsi pošteni Slovenci, ki vemo, da smo za vse večne čase na življenje in smrt zvezani z našimi brati, Srbi in Hrvati.

Vojni dobrovoljci, ki smo s svojo krvjo ustvarili Jugoslavijo, se ne nučimo soditi od elementov, ki so se začeli delati Jugoslovane šele potem, ko je bila borba za Jugoslavijo končana in Jugoslavija zmago- vito ustvarjena. Kje na eni ali tisti, ki hočejo tehtati nas borce? Na fronti v tre- sku orastati jih nismo videli. Pojavili so se šele po bitki in nastopili, kot da je Jugos-

slavija delo njihovih rok. V svobodni Jugoslaviji bi morali biti veseli, da jih nismo klicali na odgovor, ne pa da sodijo o obso- jajo to naše pošteno žilavo slovensko ljudstvo, ki je eden najtrdnjših stebrov Jugoslavije, to slovensko ljudstvo, ki je državotvorno par excellence. Tistim, ki hočejo nas tehtati, velja: resnično, resnično vam povem, tehtati boste tudi vi in prelahki boste najdeni!

Tovariši bojevniki! Mi smo narodno gibanje, ki stremi za duhovnim, socialnim in gospodarskim preporodom naroda in države ter za konsolidacijo Jugoslavije. Mi prihajamo iz ljudstva, mi smo in ostanemo

Občni zbor dobrovoljcev

Do sedaj je v dravski banovini dobilo zemljo 107 dobrovoljcev — Stavbna akcija

Ljubljana, 7. januarja.

Danes dopoldne se je v salnu kolodvorske restavracije vršil redni občni zbor sreske organizacije vojnih dobrovoljcev v Ljubljani, ki se ga je udeležilo veliko šte- vilno članstva, med njimi tudi nekaj dobrovoljcev iz nekdanje Stajerske. Predsednik Langer se je v svojem otvoritvenem govoru spominjal v preteklem letu ponesrečenih tovarišev Marka Bande in Antona Lovšina in zborovalci so nijn spomin stoji počastili z vzklikom »Slava!«. Nj. Vel. kralju so dobrovoljci poslali vdanostno brzozavko, ministru vojske in banu dr. Marušiču pa pismene pozdrave.

Predsedniško poročilo je poudarjalo med drugim, da so dobrovoljci prav 6. januar izbrli za dan svojega občnega zbora z namenom, da tudi s tem počaste petletnico zgodovinskega kraljevega manifesta. Največ dela je v pretekli poslovni dobi dala odboru izdaja dobrovoljskih potrdil (uve- renj) v zvezi z delitvijo zemlje. Zveza je sodelovala pri vseh nacionalnih manifestacijah in je iskala ožje, organiziranega sodelovanja s sorodnimi organizacijami. Dobrovoljci so tudi izdelali pravila za Zdru- ženje borcev Jugoslavije.

Tašnik Pričinč je v svojih izjernih izva- janih podrobno očrtal vse javno in no- ranje delo zveze v tem letu in je podal nazorno sliko o tem, do kam je doselje že napredovala delitev zemlje dobrovoljcem. V Rakičanu pri Murski Soboti je prelo- zilo 43 dobrovoljcev, v Murski Soboti 3, v Halidni, Spodnji Breg pri Ptui 41, v Dolni Lendavi (kolonisti) 9, v Mirni na Dolinskem 4, v Slovenski Bistrici 4, v Križu 1, v Mekricah 1, v Ormožu 1. Skupaj je bilo doslej v naši banovini dodelena zemlja 107 dobrovoljem na podlagi novih potrdil.

Rok za prošnjo za potrdila je bil podal- jan, toda mnogi so ga zamudili. Na ban- ski upravi čaka rešitve še 53 prošelj, a zemlje ni na razpolago. V Dolgi vasi pri Dolni Lendavi pa agrarna reforma dala še okrog 30 ha in za to zemljo je zveza za- prošila. Razen tega je bo nekaj še v loga-

Vremenski pregled

Ze drugi teden južnega vremena imamo, pa takorekó sredi june. Velika atlantsko-sredozemska depresija, ki je puhala topli južni zrak čez srednjo Evropo, je hkrati vlekla nase silni mraz, ki je bil znova zajel domala vso Rusijo in vse je kazalo, da se v kratkem povrne zima tudi k nam.

Pa se ni, marveč se je vremenski razvoj zasakal čisto drugače. Velika depresija se je razdvajala, razlezla se na dva centra; prvo njeno jedro je ostalo nad Sredozem- skim morjem, se začelo širiti celo še proti vzhodu in potem za več dni obtičalo s središčem nekako nad Jonskim morjem; njemu toplemu, deževnemu sektorju so pri- nadale sedaj domala vse balkanske dežele, kjer je deževalo na vso moč, da so nastale hude povodnje, bodisi na Grškem, kot v Makedoniji, v grški in v naši, pa tudi še bolj na severu, v moravskem porečju. Šele polagoma je ta depresija oslabela in proti koncu tedna tudi nad balkanskimi pokra- jinami izgubila svoj vpliv: naši kraji so bili ves čas le bolj na robu njenega območja.

Drugo jedro atlantske depresije, se je pričela že ob koncu prejšnjega tedna od- mikati nazaj na ocean, kjer je dobila no- vega natečaja: kot mogočen ciklon se je obrnila po oceanu proti severovzhodu, ne- kako ob norveški obali. Ta depresija je ostala priletna sila za ruski mraz, ki se je namesto proti srednji Evropi začel gi- bati proti severozahodu, zalet baltske de- žele ter je: čez Skandinavijo siliti na morje. Vetrovni depresijski sistem pa je kmalu znokeiril še nadalje ter ga ob Skandi- naviji spjel nazaj proti polarnim predelom severne Rusije. Tako je ostala veči- na Evrope obvarovana pred invazijo vzhod- nega mraza, namesto tega pa je lezla čim dalje bolj v območju toplega južnoznan- dega toka atlantske denesije, ki v drugi polovici tedna duha s svojo močeno dila- tacijsko topli zrak iznad južnejših delov

Atlantskega oceana čez Velikobritansko otočje daleč tja do Belega morja: seveda je povsod tod temperatura krepko nad ničlo, na Angleškem in Irskem pa na fran- coski obali do 12 stopinj C. In ta topli se- ktor prodira čim dalje bolj proti vzhodu.

Posebno mraz ni sečai nikjer v Evropi. Tudi v Rusiji se je zima v toku tedna zelo omilila, ker je ni več redil dotok niti iz polarnih predelov niti iz Sibirije, pač pa se je vsaj v manjši meri dotekal to- plejši zrak bodisi od juga kot od oceana. Nekako ves teden je ruski mraz segal sa- mo do Karmatov, obsegajoč še Poljsko in del Rumunije: ostala srednja Evropa je imela vreme precej kot mi, s temperaturo okrog ničle, pa pretežno oblačnim nebom ali meglo.

Prav očitno se je pokazalo, da je tudi mraz malokrat domačega pridelka, marveč da ga dobimo domale vedno kot imort: nič nam ni pomagalo, da je bila zemlja na delu pokrita s snegom: kakor hitro je prevladal zračni tok od toplih krajev, nam je dal toplo vreme. Kljub temu, da je snežna odeja nudila najboljši pomoč za mraz. Kateri zračni tok, to je od katere strani zavaje, to pa zavisi od raznorodne zračne mase, od denesije. Denesije z antičiklonsko ali tadin namosnočisti faktor v vremenskem dogajanju: to se nam je ta teden znova prav očitno pokazalo. Potu- vanja denesije pa se vršijo brez nam zna- nega programa, zato toliko težave z na- povedmi.

z ljudstvom. Zato tudi globoko spoštuje- mo versko čustvo našega naroda. Mi to plemenito čustvo visoko cenimo in mu bomo vedno dajali vse spoštovanje. Vera, cerkev, duhovščina ima in bo imela v nas vedno le umevajoče prijatelje in spošto- valce. Zato tudi upamo, da bomo z božjo pomočjo svojo započeto pot skozi vse vi- harge nadaljevali vztrajno in neumorno do zmagovitega konca.

Z govorom g. Fabjančiča je bil shod, ki je trajal skoro pol tretjo uro zaključen. Pred razhodom je godba zaigrala »Hej Slo- vance«.

škem srezu, sicer pa bodo ostali dobrovoljci morali sprejeti zemljo v drugih ba- novinah, zlasti v Voljvodini. — O živahnem tajniškem delu priča dej- stvo, da je zveza prejela in odposlala 2133 dopisov.

Poročilo o denarnem prometu, ki ga je podal blagajnik Šifer, in absolutoriju, ki je bil sprejet na predlog revizorja dr. Kam- biča, so sledile volitve. Soglasno je bil iz- voljen naslednji odbor: predsednik Alfonz Langer, tajnik Edvard Prinčič, blagajnik Andrej Šifer, odborniki Joco Zavar, dr. Hebein, Gorečan, Batagel, nadzorstvo dr. Orel, dr. Kambič, Bukovec, namestniki od- bornikov inž. Geržina, dr. Meršol, Habe. Predsednik Langer in predsednik akcijskega odbora Združenja borcev Kuster sta nato poročala o pripravah in idejnih smer- nica h te nove organizacije. V obširno de- bato, ki se je razvila o tem vprašanju, so poleg obeh referentov posele še inž. Ger- žina, Šifer, Fabjančič in drugi.

Pri slučajnosti je primarij dr. Meršol na kratko poročal še o dobrovoljskih stavb- nih zadruhi, ki ima v našturt gradnjo stano- vanske kolonije in postavitev spomenika padlim dobrovolcem. Mestna občina je v ta namen že obljubila svet blizu igrišča Primorja, Pokojniški zavod je obljubil posojilo, banska uprava pa pojde prav ta- ko na roko. Zastopnik dobrovoljcev iz ptujskega sresa je sporočil, da je neki ta- mošnji veleposelnik na zemlji, ki je bila od njegovega veleposelstva dodeljena do- brovolcem, posekal okrog 200 dreves, tako da je novim lastnikom prizadejal občutno škodo. Zbor je sklenil, da bo zveza soli- darno nastopila v obrambo interesov do- brovoljcev. Predsednik je poročal tudi o predlogu koroskih dobrovoljcev, da bi se včlanili v zvezi, kar pa po zakonu ni mo- goče. Koroski dobrovoljci naj osnujejo svoje društvo Starman je predlagal, naj bi odbor tudi za dobrovoljce izposloval zni- žano vojnjo na železnici, kakor jo imajo že invalidi in rezervni oficirji. Zatem je predsednik zaključil zbor, ki je med živah- nim razpravljanjem trajal blizu tri ure.

Krog sodobne arhitekture

Ponedeljska izdaja »Jutra« bo s pri- hodnjo številko uvedla novo rubriko »Krog sodobne arhitekture«. V rubriki bo iz širokega področja arhitekture pri- občevala poljudno pisane razprave, ki bodo zanimale gotovo slednjega našega čitatelja ker sodobna arhitektura ne ob- sega več samo stavarstva, temveč pose- ga globoko v vse panoge našega življenja.

K sodelovanju smo pridobili nekaj na- ših priznanih mladih strokovnjakov, in- ženjerjev-arhitektov, med njimi Maksa Strenarja, Domicijana Serajnika, Janeza Omahna in Hermana Husa, ki bo to stal- no rubriko tudi urejeval. Ze ta imena povedo jasno, da razprave ne bodo tendenciozno pronagrale samo ene smeri so- dobne arhitekture, temveč bodo pester od- sev različnih stališč in nazorov. Obrav- navala se bodo raznolika vprašanja vseh problemov arhitekture, od stanovanjskih hiš do impozantnih javnih zgradb; od udobnega kotička ob naši kmečki pečji pa do razkošno opremljene veže velko- mestnega hotela; od skromnega vrtička do regulacij velikih mest ter od pripro- stega grafičnega izdelka do komfortno urejenega pohištva — skratka vse, kar obsega veliki delokrog sodobnega arhi- tekta, kjer kraljuje mati vseh umetnosti, božanska arhitektura.

Da se umetna obrt ne sme pozabiti, je jasno, ker se ravno v njej največ greši tudi dandanes. Vsi ti problemi pa se bodo podajali z različnih vidikov in se bodo obravna- vali tako v splošnem, pogledu kakor v svojih podrobnostih. Teoretične teme bo- do sledile praktičnim razmotiranjem, načenjala se bodo principijalna vprašanja, govorilo se bo o aktualnih zadevah naše- ga okolisa. Preteklost in sodobnost bosta imeli dovolj prostora, prikazale se bodo razmere pri nas in drugod, da bo vsaku- mur umljivo stališče pri nas do gotove meje visoko razvite arhitekture.

Vsi članki bodo pisani, kakor že pove- dano, tako, da bodo dostopni vsakomur, da bodo pa tudi poučenemu čitatelju nu- dili zanimivo in v marsičem povsem no- vo čtivo. Vsi ti članki, povezani v eno celoto, bodo pa predstavljali kos gigant- ske borbe za pojem nove arhitekture in bodo tvorili gotovo važen dokument za preučevanje in razumevanje kulture da- našnje dobe kasnejšim generacijam.

Novi grobovi

Včeraj je umrl v Ljubljani, Vidovdan- ska cesta 9, g. Poniz Benedikt, vadinik učitelj v poklju. Pogreb bo v ponedeljek, 8. t. m. ob pol 3. uri v Vidovdanske ceste 9. »Sočanje, udeležite se po možnosti po- greba!« — V Celju je v nedeljo po dolgi in mučni bolezni preminil g. Josip Ružič, višji stražnik v poklju. Pokojnik je bil sim- patičen in ugleden mož, ki so ga cenili vsi, ki so ga poznali.

V Velenju je preminil v 81. letu starosti hotelir in posestnik g. Ivan Rak. Pogreb uglednega in spoštovanega pokojnika se je vršil v nedeljo ob številni udeležbi občin- stva.

V bolnišnici v Ljubljani je umrla ga Ana Zevnikova, učiteljica v poklju. Pokojnico prepeljejo v terek na Čatež ob Savi, kjer bo pogreb istega

Kronika od sobote do ponedeljka

Ljubljana, 7. januarja.

Ves teden se je kislalo, za sv. Tri kralje se nas je pa vreme vendar usmili. Kar čez noč je pritisnil sever in v soboto je že zmrazilo. Ker so bila vremenska poročila kolikor toliko ugodna, jo je seveda ubrala armada smučarjev v prirodo.

Badnjak

Na naše sv. Tri kralje pade tudi pravoslavni badnjak, ki ga med nami živijo pravoslavni bratje, posebno pa polki naše divizije vsako leto prav slovesno praznujejo. Z vojaško godbo, s prapori, s cvetjem in zelenjem so se vojaki jutraj odpravili v tivolski gozd, da nasejejo za badnjak pripravni drevesi, ki jih potem v spredu odnesejo domov.

Kakor vsak polk posebej, tako je slavila praznik tudi divizija. V dolgem sprevodu, v katerem so se vrstili z zelenjem okrašenimi vozovi, avtomobili, jezdec, del pohote, naši stražniki na konjih in mnogi civilisti, se je vojska med igranjem neutrudne godbe napotila iz kasarn skozi mesto na Mirje, kjer biva komandant divizije, divizijski general Cukavac, ki so mu izročili badnjak. Zastopniki oficirskega zbora, podoficirji in redovi so se tu poklonili svojemu komandantu in mu želeli čestit božič. Divizionar je oficirje in moštvo pogostil.

Nato je krenil sprevod po mestu dalje proti vojašnicam. Komandant badnjaka je vsakemu komandantu polka izročil badnjak in mu čestital božič in ko je badnjak zaplapolal v ognju, je komandant stopil pred svoje vojake in jih nagovoril. Povsod so bili vojaki lepo pogosteni.

Pogreb šolskega upravitelja Benedika

Danes ob 14. se je vršil izpred hiše žalosti v Hradečkem vasi pogreb pokojnega šolskega upravitelja g. Drega Benedika. Ogromna udeležba je pričala, koliko simpatij je pokojnik užival v naši javnosti. Na zadnji poti so ga spremili številni znanci in prijatelji in predstavniki raznih društev. Pred hišo žalosti je najprej zapelo pevsko društvo »Sava« žalostinko, nato pa se je začel pomikati žalni sprevod, ki mu je na čelu korakal štepanjski Sokol pod vodstvom staroste br. Slane. Za Sokoli so se razvrstili pevci pod vodstvom pevovodje g. Dolfa Gruma, za krsto, ki je bila vsa obložena z venc, so stopali užalosteni svojci in sorodniki, za njimi pa številni stanovski tovariši, katerim je sledila nepregledna vrsta ostalih pogrebcev. Sprevod je krenil na štenjsko pokopališče, kjer se je od pokojnika v toplih besedah poslovil njegov dolgoletni tovariš šolski upravitelj g. Lovro Perko, očrtavajoč pokojnika kot vzornega pedagoga, prijetnega družabnika in prijatelja, ki ga je čislal vsakdo. Kdor ga je poznal Pevsko društvo »Sava« je zapelo še eno žalostinko, nato pa se je zaprl grob na krsto Drega Benedika. Naj počiva v miru!

V gledališču

V gledališču sta bila oba praznika dneva zanimivih novosti. V opero so privabila v soboto in nedeljo množico občinstva kar tri gostovanja: zapored: gđc. Mezetova v »La Bohème« v soboto popoldne in znamenita bolgarska pevka ga. Mimi Balkanska v »Deželi smehljajac« v soboto zvečer in v »Havajski roži« v nedeljo. Tako sta bila oba praznika obnem tudi bogata praznika za naše operno občinstvo.

Na sv. Tri kralje zvečer so v drami privrkat igrali novo rusko komedijo »Sonjkin« in njegova sreča« v režiji prof. Sesta in z Danešem v naslovni vlogi. »Sonjkin« je prav gotovo ena najlepših iger, kar jih je letos na repertoarju, in bo brez dvoma pri najširšem občinstvu našla odopadajenje, ki mu gre. Zgodba je malo nenavadna, toda človeka z vso silo osvoji. Ubog zasebni uradnik, ki je ves up svojega življenja zastavljal zrebanju v državni loteriji, v resnici zadene milijon. Tolikšne sreče njegova šibka ramena ne vzdrže. Še preden utegne razdati vso to pravljico vso vsem znanim in neznanim ljudem, ki se mu zdijo potrebni, obnemore in zblazni. Daneš je tega izrednega človeka s tako majhno, in vendar tako brezdno in v vseobsežno dušo, odigral v sijajni, pretresljivi kreaciji. Komedija in igralci, ki jo igrajo, zaslužijo, da pride vsa Ljubljana pogledat to stvar.

Pri šentjakobčanih pa je oba popoldneva žel triumf špicarjev »Pogumni Tonček« v režiji g. A. Danilove in s Tončkom — gđc. Grumova. Oba popoldneva je bila dvorana natrpana polna mladega in starega sveta in občinstvo je prav skrbno pripravljeno predstavo sprejelo z nezadržanim priznanjem. Avtor, ki je prisostvoval premieri, in ga. Danilova, sta bila deležna živahnih aplaudacij.

Na plesu naših obrtnikov

Ze več časa se je ljubljansko Obrtniško društvo, ki si je poleg Vajenskega doma postavilo s svojim delom že mnogo pomembnih spomenikov, pripravljalo na svojo, letošnje deseto tradicionalno obrtniško zabavo, ki se je vršila snoči v dvorani Kazine. Zabavo, na kateri se vedno zbere vsa elita naših obrtnikov, so obiskali tudi mnogi predstavniki naše javnosti, med drugim g. načelnik dr. Mar. in višji inšpektor Guštin za bansko upravo, župan dr. Puc, predsednik Zbornice TOI g. Jelačin, narodni poslanec Mohorič, prdsednik velesejma g. Bonač, predsednik Zveze gostilničarskih združenj g. Majcen, zastopniki Sokolstva, raznih gospodarskih institucij itd.

Ze takoj v začetku je v dvorani zavladalo izredno pristrčno razpoloženje, ki sta ga Odeon jazz in znani Zadravčev silvanec iz naše Priekije še povečala. Originalna zamisel z japonskim dumpingom je bila prav posrečena in zlasti ona z otroki, ki so jih prodajali kar po 3 Din. Storklje so damam prav pridno prinašale otročije; proti jutru je najbolj »blagoslovljena« dobila lepo darilo.

Poudariti moramo dejstvo, da je naše Obrtniško društvo prvo uspelo, da na svojih zabavah zbere poleg elite tudi vse preproste naše mojstre in meščanstvo v tako velikem številu, kakor to sicer moremo zapačiti le na redkih drugih zabavah. Velik obisk te odlične organizirane zabave pa je še razveseljev iz razloga, ker je bil ves čisti dobiček namenjen v korist onemoglih obrtnikov, njihovih vdov in Vajenskega doma v Ljubljani.

Lepa prireditve naših varnostnih organov

Družabne prireditve sta v novem letu otvorila policijski in obrtniški ples, ki sta oba med ljubljanskim prebivalstvom že zelo priljubljena. O obrtniškem plesu poročamo na drugem mestu. Zabavna prireditve »Podporne zadrage državnih policijskih nametšencev« v dravski banovini se je vršila v soboto zvečer v vseh prostorih hotela Union. Bila je naravnost rekordno dobro obiskana in je združila pripadnike vseh ljubljanskih slojev. V okusno dekoriranih dvoranah se je razvilo nadvse prijetno družabno vrvenje, ki je obiskovalce tako navezalo, da so ostali prostori polni prav do jutranjih ur. Neumorno sta svirali dve godbi, večja v veliki in manjša v gornji stranski dvorani.

Občni zbor krajevnega odbora Jadranske straže

Krajevni odbor JS v Ljubljani obvešča člane in prijatelje, da bo v torek 30. t. m. ob 20. v prostorih Slamičeve restavracije tretji redni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: poročilo upravnega odbora; poročilo nadzornega odbora; predlogi in sklepanje o absolutoriju; volitev predsednika in članov upravnega in nadzornega odbora; predlogi članov; smernice za bodoče delo; volitev delegatov za oblastno skupščino; slučajnosti. Priporoča se članom, naj se zbora zanesljivo udeležijo.

Obenem opozarjamo članstvo in javnost, da bo 20. t. m. ob 20. v dvorani Uniona tradicionalni večer Jadranske straže s sodelovanjem

Mariborski nedeljski dogodki

Maribor, 7. januarja.

S prazniki je nastopilo jasno vreme, zaradi česar je iz mesta oba praznika odstopovalo na tisoče izletnikov. V petek zvečer je priredilo v veliki dvorani Uniona agilno

Društvo jugoslovenskih akademikov v Mariboru

svoj XIV. letni ples, ki je postal že tradicionalen. Cisti dobiček plesa se bo uporabil za siromašne akademike. Dvorana je bila po načrtih cand. arh. Danila Fursta izredno okusno okrašena. Pri prireditvi je igral izvrstni ljubljanski akademski jazz Ronny. Otvoril je ples z županjo g. Lipoldovo poslevočedi podpredsednik DJA cand. ing. Tone Germek, nato so se pa razvrstile dame častnega komiteja, ki so prevzele pokroviteljstvo z akademiki in ostala družba. Med gosti so bili navzočni tudi župan g. dr. Lipold sreski načelnik g. dr. Senekovič, poveljnik mesta general g. Hadžić in drugi.

Danes popoldne je bil v dvorani hotela »Zamorca« redni občni zbor mornarske sekcije Jadranske straže

v Mariboru, ki ga je otvoril in vodil v navzočnosti mnogostevilnega članstva predsednik g. Drago Jug. Navzočni so bili tudi zastopnik krajevnega odbora JS predsednik g. dr. Rapotec, tajnik g. Pirc in drugi. Predsednik g. dr. Rapotec je v daljšem govoru očrtal velik pomen mornarstva v pokretu Jadranske straže in njene mornarske sekcije, ki združuje vse bivše mornarje vojne in trgovske mornarice. Nato je predsednik sekcije g. Jug na kratko očrtal dosedanje delovanje. Čeprav je bila sekcija ustanovljena šele pred tremi meseci, vendar že beleži lepe uspehe. Sekcija šteje kljub kratkemu obstoju že 60 članov, nedvomno pa se bo to število še pomnožilo, ker je v Mariboru in okolici več sto bivših

Celjski dogodki ob praznikih

Celje, 7. januarja.

Oba praznika sta pripravila zlasti smučarjem mnogo veselja. V soboto je bilo precej toplo, v noči na nedeljo pa se je vreme malo izpremenilo in jutraj je padla temperatura na 8 stopinj pod ničlo. Oba dni so romale dolge vrste smučarjev in smučark v bližnjo celjsko okolico. Mnogo jih je bilo tudi pri Celjski koči in na Mozirski planini, kjer so se jim nudili izvrstni tereni. Celjski zimsko-sportni klubi so priredili danes popoldne

smučarsko tekmo

na 18 km dolgi progi: Sp. Hudinja—Šmartno v Rožni dolini—Sp. Hudinja. O tekmi poročamo na drugem mestu.

V soboto, na

pravoslavni badnji dan,

je krenil iz vojašnice kralja Petra skozi mesto na Sp. Hudinjo lep sprevod z vojaško godbo na čelu. Sledil je oficir na konju z državno zastavo in za njim večje število oficirjev na konjih. Za njimi so se vozili oficirji, podoficirji, civilni pravoslavni verniki in vojaki v okrašenih avtomobilih in vozovih, sprevod pa je zaključil vod vojakov s puškami. Na Sp. Hudinjo so naložili badnjake na vozove. Na povratku so oddali badnjake v stanovanjih poveljnika vojaškega okrožja in poveljnika polka v vojašnicah kralja Aleksandra in Kralja Petra ter v Oficirskem domu.

Na praznik treh kraljev se je dogodila na nezavarovanem železniškem prehodu pri postaji v Petrovčah pri Celju

huda nesreča,

ki bi bila skoro zahtevala človeško žrtev. Ko se je peljal hlapec posestnika Kudra iz Levca na praznem dvopreznem vozu iz Petrovč domov in prispel ob 13.40 do omenjenega prehoda, je stal na postaji: osebni vlak, ki odhaja ob 13.30 iz Celja Lokomotiva je bila v bližini prehoda. Hlapec ni pomislil na nevarnost in je vozil čez progo. V tem pa se je začel vlak pomikati s postaje. Strojevodja ni

vanjem narodnih noš. Vstopnice so v prodaji po 10 Din za osebo in po 25 Din za družine s tremi člani in se dobe v pisarni JS na Tyrševi cesti 1a/IV in v Tičarjevi trgovini v Selenburgovi ulici. Vstopnice v prodaji vnaprej se morejo nabaviti najkasneje do 12. ure popoldne na dan prireditve. Pozneje nabavljene vstopnice bodo stale za osebo 15 Din, družinskih vstopnic pa ne bo več.

Kronika nesreč

V bolnišnico so prepeljali 26letno poljsko delavko Uršo Polajnerjevo z Gornjeja Jezerskega, ki se je bila pred tednom dni doma poparila s krompom. Ker se je njeno stanje poslabšalo in so se pričele opekline gnojiti, je bila prisiljena iskati pomoči v ljubljanski bolnišnici.

Jože Zajec, sin posestnice iz Preseke v savski banovini, je prišel pred dnevi v Kranj, da si poišče zaslužek. Včeraj je bil v Gorenji vasi, kjer se je v neki gostilni zbrala vesela družba. Vince je razvnelo duhno in običajnemu prepiru je sledil pretep, ki se je pa žalostno končal. Nekdo je porinil Zajcu nož globoko v prsa in ga hudo ranil. Fanta so morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico. Njegovo stanje je sicer zelo kritično, a zdravniki upajo, da mu bodo rešili življenje.

Tudi smučanje je zahtevalo žrtve. Olga Klemenčeva, hči posestnika iz Podlipovce, občina Zagorje, je pri smučanju tako nesrečno padla, da si je zlomila levo nogo. Pri sankanju se je ponesrečil tudi Janko Svegel, sin ključavničarskega mojstra iz okolice Kranja, ki si je zlomil desno nogo.

Aretacija

Policijska je aretirala 29letnega Blaža C., ki je po mestu ponujal na prodaj štiri sveče, očitno ukradene v neki cerkvi. Blaž je svedčano zatrjeval, da je nedolžen, toda policija ga predobro pozna. saj je že desetkrat zabeležen v njenih anahli vrhu tega pa za stalno izgnan iz Ljubljane.

mornarjev, ki kažejo veliko zanimanje za svojo organizacijo. Pri volitvah so bili izvoljeni gg.: za predsednika Jug, za podpredsednika Jarc, za tajnika Rozman, za namestnika Caks, za blaginjaka Zagorec, za namestnika Vencelj; v odbor pa gg.: Jereb, Kokot, Lipuž, Močivnik, kapitan bojnega broda Milenkovič, Dobrovski, Goršič in Salomon; v nadzorni odbor pa Gomivnik in Hubl. Sklenjeno je bilo, da se bodo ustanovili letos razni odseki, med njimi tudi: kulturni in vodnosportni.

V petek popoldne je naša žena 34letnega delavca in dolgoletnega biljeterja v tukajšnjem gledališču Alojzija Wutteja, ko je prišla z dela domov, stanovanje zaprto. S silo so odprli vrata in našli v sobi na ključki

obedenega moža.

Policijski zdravnik dr. Zorjan je ugotovil smrt in odredil dovolj trupla v mrtvašnico. Pokojnik je bil dolgo časa bolehal za želodčnim rakom in bil je trdno prepričan, da je neozdravljivo bolan. To ga je tudi poglavo v obup in smrt.

Pravoslavni božič je slavila tukajšnja pravoslavna cerkev

skupaj z vojaštvom mariborske garnizije v prav veselem razpoloženju. V soboto ob 13.30 je krenil dolg sprevod pod Kalvarijo po badnjake, nato pa se je napotil v meljsko vojašnico, odod pa še v druge vojašnice na desnem bregu Drave.

Na reševalni postaji so obvezali nekaj mesarjev, ki so se porezali po prstih,

v bolnico

so pa prepeljali 21letnega ključavničarskega pomočnika Vinka Vengusta iz Maribora, ki si je zlomil desno nogo. Prav tako pa je morala v bolnišnico 15letna železničarjeva hčerka Frančiška Malekova iz Radvanja, ki si je zlomila desno nogo pod kolonom.

Umrla

v Celju (Na okopih št. 1) 72 letna kuharica Terezijska Mikoličeva. Blag ji spomin!

Prisrčna božičnica obeh krajevnih organizacij JNS za dvorski okraj

Ljubljana, 7. januarja.

V telovadnici ženske realne gimnazije na Bleiweisovi cesti se je vršila včeraj popoldne prisrčna prireditve. Zbrali so se siromašni in pridni malčki iz dvorskega okraja, da prisostvojujejo božičnici, ki sta jo priredili obe krajevni organizaciji JNS za dvorski okraj, organizirani pa jo je poseben odbor, kateremu na čelu je bil dr. Ivo Umnik, tajnik je bil g. Andrej Ražem, blaginjak pa g. Karel Urbančič.

V lepo okrašeno dvorano so prihajali malčki v radostnem pričakovanju in siromašne družinice. Stopnice, ki držijo na oder, so bile temno pregrnjene, in kmalu so se vžgale na visokem božičnem drevesu električne žarnice. Pod drevesom so bile postavljene iasce, zahtaj za drevo pa so se postavili pevci Gospodarskega in Zdravstvenega društva za Jv rski okraj pod vodstvom g. Potočnika, ki so zapeli dvojne ipeh božičnih pesmi. Dobro vpeti zbor sta pod-

pri e svojima lepima gasovoma tudi gđ Vedelova in Zapirava

Ko so končali pevci, je stopil pred oder predsednik prireditvene odbora za božičnico g. dr. Umnik, ki je pozdravil prisotne goste gg. župana dr. Dinka Puca kot predsednika krajevnih organizacij JNS za XI. in XII. okraj, direktorja Antona Jaga kot zastopnika sreske organizacije, inž. Ladislava Bevcu kot predsednika krajevnih organizacij za IX. in X. volišče in g. Radolfa Juvana kot znanega socialnega delavca. V nadaljnjem se je zahvalil vsem nabiralcem in darovalcem za prejeto naklonila, zlasti ministru g. dr. Kramerju, g. banu in drugim darovalcem. Izjavil je, da nas mora vezati bratska ljubezen v veliko celoto. Prav ljubezen nam bo dala moč in silo, da bomo zaživel v boljši bodočnosti. Za to pa nam je treba tudi žive vere v državo in njeno silo z vitežkim kraljem Aleksandrom I. na čelu, ki mu kličemo vsi: Zdravo! Po dvorani je odjeknil navdušen pozdrav.

Zastopnik sreske organizacije JNS direktor g. Jug je naglašal, da naj velja izrek iz evangelija: Ljubite svojega bližnjega kakor samega sebe! danes in v bodoče še trdnije. Drugod še vse bolj kakor pri

K roparskemu umoru v Malem Brebrovniku

Nekaj podrobnosti o strašnem zločinu nad ubogim starčkom

Mala Nedelja, 7. januarja.

Kakor je »Jutro« že poročalo, so orožniki izsledili morilce, ki so v Malem Brebrovniku v viničariji g. Mihalčiča od Male Nedelje umorili v noči na 22. decembra starčka Antona Balaziča. Naj navedemo še nekaj podrobnosti:

Ljudje so umor javili orožniški postaji v Ivankovcih, ki je zadevo vzela na zapisnik in potem nadaljnjo preiskavo odstopila orožnikom v Ormožu, v katerih rajonu se je umor izvršil. Orožniki so stikali za krivcem ter aretirali najprej 8 ljudi, vendar je bil njihov alibi dokazan.

Dne 2. t. m. je pa orožniška patrulja iz Ivankovcev slišala da se med ljudmi nekaj šušlja. Na podlagi teh govorci sta se orožnika napotila k nekemu Bohincu. Preiskava je imela uspeh. Našli so se noži, vilice, kozarci in mast, last umorjenega Balaziča. Na vprašanje orožnikov, kje so dobili te predmete, je žena rekla, da ji jih je izročil njen svak Janez Bo-

nas pritiska dandanes beda na narode. Naša naloga je, da vzgojimo pošteno in zdravo mladino, ki je naš up in naša bodočnost. Naposled se je zahvalil vsem prirediteljem, ki so si nadel skrb, obdarovati siromašno mladino, in čestital je k obdarovanju vsem malčkom, želeč jim mnogo veselja.

G. Karel Urbančič je nato povabil vse nestrpno pričakujoče otročije bliže k zalogi dobrot. Slo je vse tepo po vrsti: celotno je bilo obdarovanih 200 otrok iz dvorskega okraja: 35 jih je dobilo nove čevlječke, 17 jih je odneslo domov zavoj z raznovrstnimi živilci, 40 jih je obklopo nove tople oblečke, 120 pa se jih je zadovoljilo s slaščicami. Poleg domačih je vzbujala prav posebno pozornost skupina 7 bosanskih Besičev, siromašnih otročiev muslimanske rodbine, ki životari v karoseriji starega avtobusa na nekem vrtu poleg Muzejskega trga. Oče Ramo, po poklicu priložnostni delavec, leži bolan za jetiko v bolnišnici, z otroško drobnadjo pa se doma ubija bedna mati. Otroci so dobili obutev, obleko in živila. Tudi trdka Slamič jim je podarilo za praznike 3 kg mesa. Vsi otroci so odhajali po obdarovanju domov veseli in hvaležni svojim dobrotnikom.

hinec s pripombo, da jo zakolje, ako pove, od koga jih je dobila.

Pred meseci je prevzel morilec Janez Bohinec viničarijo g. Lukačiča pri Mali Nedelji. Večkrat se je vračal v Jeruzalem po razne reči in tako tudi usodni petek. Tedaj je dozorel v njem sklep, da umori starega Balaziča. K temu je nagovoril tudi svojega brata Antona. Starčka sta umorila na prav bestialen način. Polomila sta mu več reber in mu prsni koš popolnoma zdrobila.

Orožniki iz Ivankovcev, ki so bili na sledu, so prišli v sredo zvečer z vozom k Mali nedelji, kjer so aretirali Bohinca Janeza in Antona. Krivdo sta oba sprva zankala, vendar sta se pri hišni preiskavi našla dva kozarca, last Balaziča. Tudi ljudje v Jeruzalemu so videli usodnega petka ob 17. uri Antona Bohinca v Jeruzalemu. Glavni krivec Janez je pa baje v soboto, dan po umoru, ležal v hlevu skrit. Spričo teže dokazov sta aretiranca zločin naposled priznala.

Zagonetna bolezen v Perčecovi koloniji

Zagreb, 7. januarja.

V Perčecovi Janka Pusti na Madžarskem, kjer žive tako zvrsti hrvaški emigranti pod pokroviteljstvom Perčeca in njegovih tovarišev, se vrše — kakor poročajo zagrebški »Novosti« iz Budimpešte — prav čudne reči. Zivljenje emigrantov je obupno in mnogi bi se radi rešili suženstva, v katero so padli, zlasti oni, ki se jim je zagabila služba proti lastni domovini in ki nikakor ne marajo pripravljati pri atentatih, ki jih tam pripravljajo za Jugoslavijo.

Kakšen je položaj na Janka Pusti, nam pove dejstvo, da stražijo to kolonijo že mesec dni madžarski orožniki. Ta kolonija

Objave

Na rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije 9. t. m. se priredi družabni večer ob 21. v prostorih Zveze. Pozivajo se gg. rezervni oficirji in gospodje, ki imajo vabila, da izvolijo prisostvovati prireditvi.

Narodnemu ženstvu sporoča ženska sekcija Jadranske straže, da se ji je posrečilo dobiti večje število krasnih narodnih noš iz južnih krajev proti odškodnini 100 Din za kompletno nošo. Reflektantke se naj pismeno ali osebno javijo najkasneje do torka dne 9. t. m. dopolnje v pisarni Jadranske straže, Tyrševa ulica 1a-IV.

Grafični prosvetni večer. Dances, v ponedeljek 8. t. m. ob 20. uri priredi prosvetni odbor SGRJ, podružnica Ljubljana, v dvorani Delavske zbornice GRAFIČNI PROSVETNI VEČER s pestrim, bogatim sporedom. Uvodno besedo bo imel g. Drago Koscem. Nastopita orkestralni odsek »Grafika« in pevsko društvo »Grafika« ter gledališki odsek »Grafika« z Ganglovo enodejanko »Dedščina« v režiji Rajka Kosa. — Vstop prost. Sporedi se dobe po 2 Din zvečer pri vohodu.

ZKD film »Dunaj, mesto pesmi«, ki vzbuja v elitnem kinu Matici toliko smeha in veselja, se bo predvajal danes nepreklicno zadnjikrat. Kdor se hoče prijetno zabavati, naj še danes pohiti k predstavi, ki bo ob pol 3. popoldne.

XIV. slovenski večer J. n. a. d. Jadrana pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I. bo v soboto 13. t. m. na Taboru. Pri koncertu bodo sodelovali člani opere ga. Thierry-Kavčnikova, član opere g. Primožič in pevski zbor akademikov. Vabila

so razprodana. Reldamacije na J. n. a. d. Jadran, Tomanova ulica 3. Tel. 2974.

Vse prijatelje vokalnega petja, posebno še prijatelje naše starejše zborovske literature opozarjamo na koncert, ki ga bosta imela pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« in njegov kvintet v ponedeljek 15. t. m. v Filharmonični dvorani. Na sporedu bo vrsta naših skladateljev primorskih rojakov, katerih zbori so tvorili včasih, pa tudi še danes tako zvani železni zaklad za nastope naših pevskih zborov. Natančni spored objavimo. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Maticne na Kongresnem trgu.

Spored nocojšnjega koncerta za violončelo, ki ga bo imel čelist g. Bogomir Leskovic ob 20. v Filharmonični dvorani: 1. Brahms: Sonata v e-molu; 2. Boccherini: Koncert v b-duru (oboje za čelo s spremljevanjem klavirja). Po odmoru zaigra na klavir Gluck-Saensov Caprice in Beethovenovo Toccato g. Marjan Lipovšek. Nato bodo sledile zopet skladbe za čelo s spremljevanjem klavirja: Valentin: Sonata X v e-duru; Boccherini: Rondo v e-duru; Debussy: Reverie; Bach: Arija! Rimski-Korsakov: Čmrljov let. Koncertni spored je obilen in vsakdo mora priti na svoj račun. So po večini klasična dela izredne lepote, čustvena, polna, široke kanteline, pa tudi izrednih tehničnih težkoč. Nocojšnji koncert je prva samostojna koncertna prireditve mladega domačega virtuozu. Vabimo vse, ki se zanimajo za komorno glasbo. Sedeži so od 10 do 30 Din v prodaji v Matici knjigarni na Kongresnem trgu.

Darujte za nesrečne ponlavlence

EDVARD, MARJANA in ŠTEFANJA, otroci, IVANA RAPEL, sestra in ostali sorodniki sporočamo, da nas je v petek 5. t. m. ob 5. uri popoldne naš nadvse dobri oče, stari oče, brat, stric in svak, gospod

IVAN RAK hotelir in posestnik

po daljši bolezni v 81. letu starosti za vedno zapustil.

Pogreb predragega pokojnika se je vršil v nedeljo 7. t. m. ob 3. popoldne iz hiše žalosti, na pokopališče v šmartnem pri Velenju. Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek 8. t. m. ob 8. uri zjutraj v župni cerkvi.

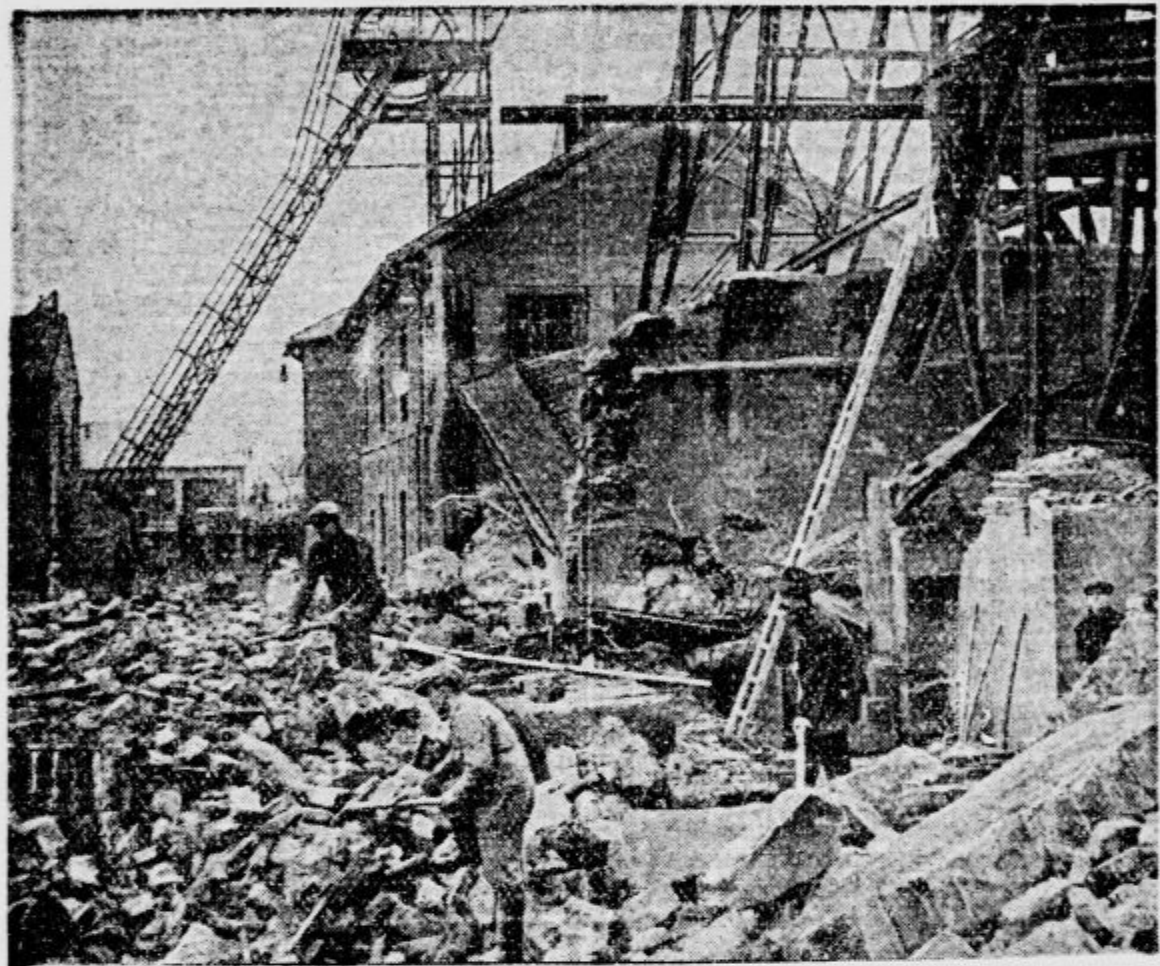
Velenje, 7. januarja 1934.

Dogodki po širnem svetu

Rudniška katastrofa pri Duchcovu v ČSR

Prva originalna slika o strašni katastrofi v rudniku »Nelson« pri Duchcovu. Nočni posnetek razvalin podrtega dvigalnega stolpa.

Odstranjevanje razvalin okoli šahta, katerega nadzemske naprave so bile zaradi podzemne eksplozije docela uničene.

Svoječi ponesrečenih rudarjev čakajo pred vhodom v šaht, ki ga stražijo orožniki.

Vsak „JUTROV“ naročnik je zavarovan za 10.000 Dir!

Maksim Gorkij:

Kadar so ljudje sami

Danes sem gledal damico v majcenih čevljičkih, blodinko z nezrelim obrazom dekleta, ki je stala na Trojickem mostu, se z rokami v sivkastih rokavicah držala za ograjo, kakor da hoče zdaj pa zdaj skočiti v Nevo, zraven pa kazala mesecu svoj ostri, zlobni jeziček. Stari nebeški lisjak se je prikradel skozi oblak umazane dima, bil je sila velik in rdeč, prav kakor da je pijan. Zazdelo se mi je, da ga damica povsem resno draži.

Ta dama je v mojem spominu obudila neke »posebnosti«, ki mi že dolgo časa niso dale miru. Motreč takole človeka, kadar je sam, se mi vidi ko norec — druge besede ne morem najti.

To sem prvič opazil, ko sem bil še otrok: clown Raudel, Anglež, je nekoč šel po praznem hodniku mimo ogledala, snel cilindar in se vpljudno priklonil svoji lastni podobi. Na hodniku ni bilo žive duše. Sedel sem v rezervoarju za vodo nad njegovo glavo, nisem slišal njegovih korakov, marveč sem čisto slučajno pomolil glavo iz vode ravno v trenutku, ko je clown pozdravljaval samega sebe. Njegovo dejanje me je navdalo z nekim mračnim, neprijetnim čuvstvom. Potem sem se spomnil: clown in zraven tega še Anglež, torej človek, katerega poklic ali pa umetnost je ekscentričnost.

Toda videl sem tudi A. Čehova, kako je sedeč na svojem vrtu lovil s klobukom solnčne žarke in se zastoj trdil, da bi jih hkratu s klobukom poveznil na glavo. Videl sem, da je ta smola lovec solnčnih žarkov dražila in da je njegov obraz postajal zmerom bolj jezen. Kon-

čal je s tem, da je udaril s klobukom po kolenu, ga z odločno kretnjo posadil na glavo, z nogo razdraženo odrinil psa Tuzika, pomežiknil, postrani pogledal proti nebu in odšel v hišo. Ko me je pri vходу opazil, mi je smeje dejal:

»Pozdravljeni. Ali ste čitali Baljmon-tovo »Solnce diši po travi«? V Rusiji solnce smrdi ko kazansko milo, tu pa kakor tatarski znoj...«

Takisto je nekoč poizkušal zmašiti debel rdeč svinčnik skozi grlo majčkene lekarske stekleničice. To je bil očiten poizkus, prekršiti stalen fizikalni zakon. Čehov se je lotil dela z resno in vztrajno nepopustljivostjo raziskovalca.

L. N. Tolstoj je tiho vprašal kuščarja:

»Ti je dobro, kaj?«

Kuščar se je grel na kamenju v grmovju ob poti proti Džulberju, Tolstoj pa je stal pred njim ter vtaknil prste obeh rok za pas svoje srajce. In ko je oprezno pogledal okrog sebe, je velikan tega sveta priznal kuščarju:

»Meni pa ni dobro.«

Profesor M. M. Tihvinskij je nekoč vprašal svojo sliko na bakrenem podstavku.

»Kako kaj živiš, prijatelj?«

Ko ni dobil odgovora, je globoko vzdihnil in jo pričel z dlanjo skrbno brisati, pri čemer je nejevoljno pihal skozi nos, podoben začetku rilca.

Pravili so mi, da je N. S. Leskova nekoč nekdo zasačil pri takemle poslu: sedel je za mizo in visoko dvigal kosmič bombaža ter ga metal na porcelanast krožnik. Pri tem se je z ušesom zmerom približal krožniku, kakor da bi hotel slišati, kako bo vata padla na porcelan.

Oče F. Vladimirkij je postavil predse čevljev in mu prepričevalno dejal:

»No, pojdi!«

Ključ, ki je odprl ameriška pristanišča

Prvi parnik, ki je priplul z evropskim alkoholom v New York, so sprejeli s slovesnimi ceremonijami. Na simboličen način so ob tej priliki odklenili zaprto pristanišče

Poln želodec, neredna vrenja v debelem črevesu, odebelelost jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba v prsih, močno srčno utripanje odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica in zmanjša tudi naval krvi na možgane, oči, pljuča in srce. Zdravniška mnenja navajajo uprav presenetljive rezultate, ki so jih dosegli pri ljudeh, ki morajo mnogo sedeti, z »Franz Josefovo« vodo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Prva letošnja pomladanska moda

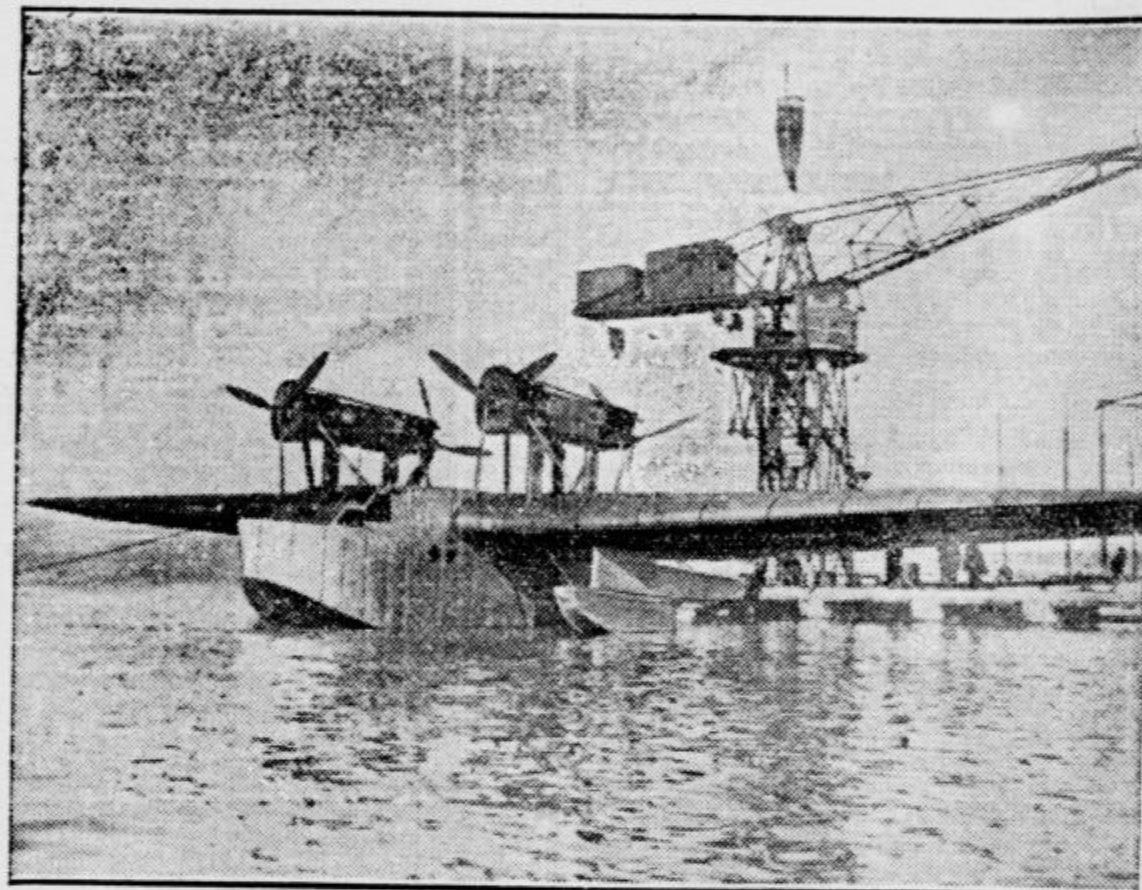
Enostaven in ljubeč model, kakršne bomo srečavali letos v začetku pomladi.

Državni predsednik — prijatelj otrok

Francoski državni predsednik Lebrun in njegova soproga sta povabila v goste najboljše učence in učenke pariških šol.

Zračna poštna zveza Francija — Amerika

Orjaški hidroplan, ves iz kovine, s štirimi motorji, vsak po 650 k. s., ki bo oskrboval poštno službo med Francijo in Ameriko.

Ogromna tuna

Ta veličanska tuna je bila prošle dni predmet poglobitnega zanimanja neke pariške prodajalne za ribe

Vprašal je:

»Ne moreš?«

In nato je dostojanstveno izjavil:

»Tako, tako! Brez mene niti koraka!«

»Kaj delate, oče Fjodor?« sem ga vprašal, ko sem stopil v sobo.

Pozorno me je pogledal in mi pojasnil:

»Glej ga — čevlji! Zanič je. Zdaj že obutev slabo izdelujejo...«

Nemalokdaj sem videl, kako ljudje jokajo in se smejejo, kadar so sami. Neki pisatelj je povsem trezen — zakaj mož je vobče malo pil — plakal in žvižgal hkratu napev:

»Ali grem na pot...«

Žvižgal je slabo, ker je jecjal ko ženska in ustne so mu podrhtevale. Iz oči so mu počasi tekale solze in izginjale med temnimi kocinami brk in brade. Jokal je v hotelski sobi, stoječ s hrbtom proti oknu in širše roko, kakor da se uči plavati; toda ne zaradi telovadbe. Zauzeli so hili počasni, slabi, neritmični.

Toda to ni prav nič čudnega: jok in smeh, oba sta izraza razumljivih razpoloženj. Tudi osamljenim nočnim molitvam na polju, v gozdu, v stepi in na morju se človek ne čudi.

Moj sosed v hotelu »Knežji dvor«, graščak iz Voroneža, je ponoči povsem trezen, napol slečen, pomotoma prišel k meni. Ležal sem v postelji. Luč sem bil že zdavnaj ugasnil. Soba je bila polna meščine, zato sem skozi luknjo v zastoru lahko videl suho lice, smehlaj na njem, in slišal tih dialog moža s samim seboj:

»Kdo je?«

»Jaz.«

»To ni vaša soba.«

»Ah, oprostite!«

»Prosim.«

Umočnil je, si ogledal sobo, popravil

brke, se gledal v zrcalo in tiho zapel:

»Nikem prišel na pravi kraj, kraj, kraj! Kako sem mogel ja-a-az? ...«

Prav za prav bi bil moral oditi, toda vzel je knjigo, jo postavil s hrbtom navzgor, gledal na cesto in z močnim glasom dejal, kakor da bi nekoga karal:

»Svetlo je kakor podnevi, toda dan je bil mračen, grd — oh! V redu...«

Ko je odhajal, je stopal po prstih, balansiraj z rokami in z veliko opreznostjo zaprl vrata za seboj, tako da ni bilo moči niti slišati.

Če se otrok trudi, da bi s prstom odtrgal sliko z lista v knjigi, v tem ni nič čudnega, toda malce nenavadno je videti, če se s tem bavi učen človek, vseučiliški profesor, in se pri tem ozira okrog sebe ter prisluškuje, če morda kdok ne prija.

Očividno je bil uverjen, da je natisnjeno sliko moči odtrgati s papirja in jo spraviti v telovnikov žep. Dvakrat je mislil, da mu je to uspelo, vzel je nekaj z lista knjige in skušal z dvema prstoma, kakor da je denar, vtakniti v žep. Ko pa je pogledal prste, se je namrdnil, opazoval sliko proti svetlobi in iznova pričel strgati natisnjeno, kar mu pa vendar ni uspelo. Vrgel je knjigo proč in naglo odšel.

Točno sem pregledal vso knjigo: bila je nemška tehnična knjiga z ilustracijami različnih električnih motorjev in njihovih delov. V njej ni bilo niti ene priplejene slike. Znano je, da natisnjene ni moči vzeti s papirja in s prsti vtakniti v žep. Profesor je to vsekako vedel, čeprav ni tehnik, marveč humanist.

Zenske neredko govore same s seboj, posebno kadar si urejajo toaleto. Nekoč sem okoli pet minut opazoval izobraženo

damo, ki je povsem sama jedla čokoladne bonbone in vsakemu posebej dejala:

»Pojedla te bom!«

Ko ga je pojedla, je vprašala:

»No — ali sem te?«

Potem iznova:

»Pojedla te bom!«

»No — ali sem te?«

To je počela, sedeč v naslanjaču poleg okna. Bilo je okrog petih popoldne, lepega poletnega dne; v sobo je z ulice diral pijani šunder velikomestnega življenja. Njen obraz je bil resen, sivomodre oči so osredotočeno gledale v škatlico na njenih kolenih.

Lepa dama, črnolaska, je zamudila gledališko predstavo. Sama je stala v gledališkem predvorju, si pred zrcalom popravljala lase in se strogo in precej glasno vprašala:

»Ali je vredno umreti?«

V predvorju ni bilo nikogar razen mene, ki sem takisto zamudil predstavo, toda ona me ni videla, pa če bi me bila tudi videla, mi po vsej priliki ne bi zastavila tega, malce kočljivega vprašanja.

Dosti takih »posebnosti« sem že videl. Naj še dodam:

Pesnik A. A. Blok je nekoč stal na stopnicah, držal v roki »Svetovno literaturo« in nekaj s svinčnikom pisal po robovih knjige, ko se je na mah stisnil k ograji in vpljudno napravil prostor nekemu, ki ga jaz nisem videl. Stal sem na vrhu stopnic in ko je Blok, spremljajoč namišljenega moža, ki je stopal po stopnicah s pogledom, polnim zasmehovanja, srečal moje po vsej priliki začudenosti oči, je izpustil svinčnik, ga pobral in me vprašal:

»Ali sem zamudil?«

SPORTNI DOGODKI

Klubske dan smučarjev

Smučarski klubi so imeli včeraj klubske prireditve — Mladina je bila pri Iliriji — Sneg je bil večinoma dober, udeležba povsod lepa

Maribor, 7. januarja.
Smučarska sezona v Mariboru se je prav za prav začela z današnjim klubskim dnem. Vsi mariborski in okoliški klubi so izbrali Pohorje za torišče svojih prireditev. Ugodne snežne razmere so privabile posebno na Ruško kočo armado smučarjev, ki so prisostvovali deloma kot gledalci, deloma pa kot tekmovalci pri raznih prireditvah. Popoldne je bila klubska tekma MSK in železničarja, popoldne pa tekma v smuku ruškega Sokola. Maraton je imel svojo prireditev v soboto popoldne po terenih okoli Činžata. Vsem tekmovalcem se je poznalo, da so zaradi zgodnje zime dobro v treningu. Tekmovanja so bila zelo zanimiva in napevna, posebno zaradi tega, ker so mariborski klubi, predvsem pa MSK, pridobili letos mnogo novih dobrih tekmovalcev.

Na Činžatu

Rezultati klubske tekme Maratona so bili naslednji:

Seniorji: (1. skupina 16 km): 1. Štangel 1.17,27, 2. Skamlec 1.20,16, 3. Knupčič 1.25,14. (2. skupina: 8 km): 1. Škof 43,08, 2. Kramberger III 43,58, 3. Kebrič 53,48.
Juniorji: (1. skupina 8 km): 1. Bauman 49,45, 2. Seidler 51,10, 3. Sattler 52,15, (2. skupina 4 km): 1. Kores 26,10, 2. Paloc 28,35, 3. Zebot 28,45.

Dame 4 km: 1. Kreiner 25,56, 2. Vršič 31,43, 3. Rijavec 34,35.

Popoldne je bila namesto nameravane tekme v smuku tekma v slalomu z naslednjimi rezultati: 1. Paloc 1:41, 2. Seidler 1:47, 3. Gorec 1:50.

Izven konkurence je med juniorji dosegel najboljši čas talentirani Božo Gajšek z 1:24, najboljši čas dneva pa Štangel z 1:10. Tekme so se vršile pod vodstvom klubovega predsednika in je bila organizacija prireditve dobra. Na tekmi je startalo 28 tekmovalcev, pri slalomu pa 16.

Pri Ruški koči

sta danes dopolnje priredila skupno klubsko tekmo MSK in mariborski železničar, in sicer s startom in ciljem pri koči. Proga za seniore je merila 18, za juniorje pa 8 km. Snežne razmere so bile prvostanske in je startalo skupno 9 juniorjev (6 žel., 3 MSK) in 20 seniorev (11 žel., 9 MSK), izven konkurence pa 1 član ruškega Sokola.

Doseženi rezultati so bili naslednji:
Juniorji: 1. Jerič Franc (žel.) 33:40, 2. Zoj Svetozar (žel.) 35:20, 3. Lašič Ivan (MSK) 39:38, 4. Škapin Boris (MSK) 40:48, 5. Voller Kristian (MSK) 41:45, 6. Kranjčič (MSK) 42:32.

Seniorji: 1. Vodenik Milko (MSK) 1:05:25, 2. Ivčič Franc (MSK) 1:07:15, 3. Brlek Anton (žel.) 1:09:46, 4. Pinterič Miro (MSK) 1:12:45, 5. Kraljšek Janko (MSK) 1:13:37, 6. Legvart (žel.) 1:14:42.

Popoldne ob 14. se je pričela tradicionalna tekma v smuku.

za prehodni pokal ruškega Sokola na znani progi od Ruške koče do Ruš. Dočim je bil prvi del proge pokrit z idealnim prišcem, je bil nižje ležeči del popolnoma zleden, mestoma pa so bile tudi velike kopne lise, tako da je bila proga za tekmovalce skrajno težavna. Prehodni pokal si je letos priboril član ruškega Sokola Franjo Fric v času 24:43 (lanski čas je bil 23:26), na drugo mesto pa se je plasiral lanski zmagovalac Štangel s časom 24:57. Naslednja mesta so zasedli Brlek (26:06), Pijavec (Sokol Ruše — 27:13) in Voller (29:14). Vsega je startalo v smuku 17 tekmovalcev.

Po končanih tekmah se je vsa smučarska armada odpravila v Sokolski dom v Ruše, kjer so bili objavljeni rezultati in razdeljena darila. Zvečer je bil prav tam še družabni večer, nato pa so se razigrani smučarji z izletniškim vlakom vrnili v Maribor.

Tekma celjskih klubov

Celje, 7. januarja.

Celjski zimsko-sportni klubi so priredili danes ob 9. dopoldne klubsko smučarsko tekmo na 18 km dolgi progi Golovec na Šp. Hudinji — Prekarje — Šmartno v Rožni dolini — Lokrovce — Golovec. V konkurenci je startalo 11 članov ZSOSP v Celju, 8 SK Olimpa in smuč. kluba v Celju, izven konkurence pa 6 smučarjev. Zaradi zmrzlega snega je bila proga težka, vendar pa ni bilo nesreč. Organizacija tekme je bila dobra.

Rezultati tekme so naslednji: 1. Herman Tkalič (Olimp) 1:30:47, 2. Mirko Hribavšek (SPD Celje) 1:34:07, 3. Josip Meljavnik (smuč. klub) 1:36:56, 4. Karel Filac (smuč. klub) 1:38:26, 5. Franc Regner (Olimp) 1:41:35, 7. Feri Pietershek (izven konk.) 1:47:06.

Celjski medklubski prvak je postal v skupni konkurenci član SK Olimpa Herman Tkalič in je prejel častno darilo, ki so ga poklonili vsi trije verificirani klubski prireditelji. Razen tega so prejeli prvi trije najboljši tekmovalci vsakega kluba od svojih klubov darilo in diplome. Na sestanku ob 20. v restavraciji »Evropa« so bila najboljšim tekmovalcem izročena darila in diplome.

Mladinska tekma Ilirije

Ljubljana, 7. januarja.

Smučarska sekcija SK Ilirije je priredila v soboto popoldne na terenih v neposredni bližini Ljubljane (rajon Večna pot, Brdo, Bokavce) dobro obiskano mladinsko smučarsko tekmo, na kateri je startalo nič manj kot 64 mladih tekmovalcev. Po prijavah bi bila udeležba še večja, toda istočasno sta se vršili skoraj v istem okoliščini dve drugi slični prireditvi ožjega obsega, ki sta pritegnili nekatere izmed bodočih konkurentov na smučeh. Tekmovalce so prireditelji po starosti razdelili na tri kategorije, in sicer najmlajše do 12 let, dalje od 13 do 15 let ter končno one od 16 do 18 let. Proga za najstarejšo kategorijo je merila 6, za ostale dve pa po 3 km. Na startu oziroma ob začetku večne poti, se je zbralo precej občinstva, zlasti staršev tekmujočih, ki so nestrno pričakovali svoje ljubljence. Snežne razmere so bile ugodne in tudi rezultati so z ozirom na to, da je večina smučala s smučmi za ture in še slabo mazala povrhu, prav zado-

voljivi. Organizacija prireditve je bila prav dobra.

Podrobni rezultati tekme so bili naslednji:

I. kategoriji (na 3 km, do 12 let)
1. Janežič Savo 9:34, 2. Urban Anton 9:35, 3. Remic Bogdan 9:53, 4. Krizman Leander 10:07, 5. Andolšek Ivan 10:10, 6. Jan Anton 10:12, 7. Jamnikar Danij, 10:14, 8. Prevorsek Dušan 10:26, 9. Urban Peter 10:30, 10. Sturm Lado 10:37, 11. Kostnek Marjan 10:50, 12. Trpin Peter 10:55, 13. Derganc Silvo, Stavljanec Lado 11:02, 14. Grad Valter 11:12, 15. Izven konkurence sta dosegla 8.

Krizman Marjan 11:17. Izven konkurence sta dosegla Lavrenčič Josip s 8:47 in Malis Tego s 9:04 (stara 13 let) najboljša časa. Na 20. mesto se je plasiral tudi pogumna deklica Martina Leitgebova, ki je prevzela progo v 13:05. Izstopil eden.

V II. kategoriji (na 3 km, do 15 let)

Ilirija državni prvak v table-tenisu

V Zagrebu se je v soboto in nedeljo vršilo tekmovanje za državno prvenstvo moštev in posameznikov v table-tenisu — Med moštvi je zasedla prvo mesto Ilirija pred Hermesom in Sremcem

Zagreb, 7. januarja.

V dvorani SK železničarja so se včeraj in danes vršila tekmovanja za državno prvenstvo v table-tenisu. Ob uri so znani šele rezultati za prvenstvo moštev, pri katerem je ljubljanska Ilirija po trdem boju s Hermesom zasedla prvo mesto in prejela naslov državnega prvaka.

Ilirija je v svojih nastopih porazila Hermes s 5:4, Sremca s 5:1, Makabi s 5:1, TTC s 5:0, obenem pa dobila igri proti Gradjanskemu iz Karlovca in Croatia s 5:0 par forfait. Doseženo razmerje setov je 30:6. Najtežji nastop je imela Ilirija proti žilavemu Hermesu: boj je trajal tri ure in se je zaključil s pičlo zmago Ilirije. Hermes je zaslužen zasedel drugo mesto, z nekaj več sreče bi bil lahko postal tudi prvak. Zabeležil je pet zmag in razmerje setov

20:12. Precej presenetil je zagrebški Sremac, ki je potisnil Makabi na četrto mesto je prišel karlovaški Gradjanski z eno vičilo, da ni nastopil komplet. V ostalem so imeli Sremac, Makabi in TTC vsi po tri zmage ter je vrstni red odločil razmerje setov, in sicer za Sremca 18:15, za Makabi 23:20, za TTC pa 19:21. Na šesto mesto je prišel karlovaški Gradjanski z eno zmago in razmerjem 8:26, na zadnje mesto pa zagrebška Croatia brez zmage.

V soboto zvečer se je vršila tudi glavna skupščina JTTS, na kateri je bil izvoljen za predsednika dr. Egon Zahradka. V odboru je kot blaginjak in tehnični referent tudi g. Nagy (Ilirija, Ljubljana).

(O podrobnostih tekmovanja in prvenstvu dam in posameznikov bomo še pisali. Op. uredn.)

Prvi start naših drsalcev v tujini

Državni prvak v umetnem drsanju Polo Schwab in talentirani junior Gvido Serneć sta po božiču startala na mednarodnem prvenstvu Visokih Tater — Na potu sta obiskala še Dunaj, Prago in Mor. Ostravo

Dva naša mojstra na ledu, večletni jug. prvak v umetnem drsanju Polo Schwab in mnogo obetavnejši junior Gvido Serneć sta dne 18. pr. m. odpotovala preko največjih drsalnih središč v Avstriji in na Češkoslovaškem v Tatransko Lomnico, kjer sta častno zastopala naše barve in barve svojega kluba Ilirije. Schwab je v hudi konkurenci zasedel drugo mesto, Serneć pa je dobil lepo darilo za svoj ekshibicijski nastop. Evo nekaj vtisov s te ture:

Prvi najin obisk na poti v Visoke Tatre, kjer sta imela nastopiti na mednarodnem prvenstvu teh gora v Tatranski Lomnici, je veljal

Dunaj

in njegovemu Eislaufverein.

Koliko slavnih imen je vezanih z njimi! Kachler, Böckl, Wrede, Hügel, dr. Preisecker, Szabo, Holowska, Landbeck, same drsalke in drsalci svetovnega slovesa so pridobili svoje znanje na isti ogromni, motno beli ledeni ploskvi, ki se je razprostirala pred nama. Prvič sem vozil na umetnem ledu in kar zavidal sem svoje srečne inozemske sotekmovalec, ki imajo dan na dan od jeseni do srede spomladi tako idealno drsališče. Led je vedno v brezhibnem stanju. V nekaj minutah ga očistijo, zgledajo in na novo polijejo s stroji. Vstopnina — S 1.90 je razmeroma zelo visoka — zlasti za naju, ker računava v dinarjih.

Baš je končala neka drsalna obvezna vaje in začenja s prostim drsanjem. Za razred je boljša od ostalih. Od Poljakine Czorowne, znanke iz slovenskih zimskih iger v Moravski Ostravi, končno izveva njeno ime: Landbeckova, svetovna prvakinja in rekorderka v hitrostnem drsanju, v umetnem drsanju pa sedaj najnevarnejša rivalinja avstrijske prvakinje Fritz Burgerjeve. V formi kot sem jo videl sedaj, je v prostem drsanju (vsaj v pasemnih likih) brezdvomno mnogo boljša od Burgerjeve in — same Sonje.

Rada bi bila na Dunaju obiskala še Engelmannovo umetno drsališče, toda mudi se nama v zlato Prago.

Z zgraditvijo novega umetnega drsališča je postala

Praga

ma homa opasen konkurent Dunaju. Po cestah, v tramvaju, avtobusih, povsod vidi mladino in starejše, kako nosijo s seboj svoje »brustice« (drsalke). Sezona je na višku. Vltava je zamrznila čez in čez in je prepolna drsalcev. Tenišča so po večini vsa izpremenjena v drsališča in popolno zasedena. Vključ temu pa je »Zimni stadion« — novo umetno drsališče v Pragi nabasano. Pred vzhodom svetlobne reklame, plakati Sonja Henie — Ottawa Shamrocks — Sonja... vse se drsa in trenira.

Zanimanje občinstva vzbula predvsem za Sonjo Henie rezervirani del drsališča. Baš prihaja, danes za spremembo v modri toaleti. Sonja, nedanje čudežno dete, je že velika dama. Nediskretno se informirava o njeni starosti. Po kolito debati jo spora-zumno določimo na 23 let. Še vedno je kraljica na ledu, vozi solo in prosto drsanje mojstrsko. Heinz, ki jo je videl že prej, meni, da je postala boljša v prijetih, slabša v skokih. Za moj oči moram priznati, da mi je v posameznih likih prostega drsanja Landbeckova bolj ugajala. Seveda ima Sonja bogatejši program. Solo riše

1. Magister Slavko 19:51, 2. Štrukelj Ivan 20:18, 3. Kurent Ivan 20:19, 4. Smeraj Marjan 20:53, 5. Dimnik Dušan 21:14, 6. Gale Viljem 21:18, 7. Gregorac Franc 21:35, 8. Vahar Zdenko 21:41, 9. Biber Mitja 21:49, 10. Jamnikar Marjan 22:14, 11. Krč Boris 22:38, 12. Vidervol Ivan 22:50, 13. Deisinger Janez 23:02, 14. Loborec Zdenko 23:03, 15. Rozman Franc 23:29.

V III. kategoriji (na 6 km, do 18 let)
1. Pribošek Franc 27:06, 2. Zuccato Vinko 31:35, 3. Lombar Franc 31:39, 4. Stopar Branko 31:49, 5. Dekleva Milan 31:57, 6. Marinko Maks 33:02, 7. Jenko Karl 33:09, 8. Bricej Franc 33:19, 9. Lavrič Karl 34:19, 10. Zubalič Leopold 34:49, 11. Fellé Karl 34:58, 12. Osolin Anton 35:18, 13. Česnovar Ivan 35:59, 14. Geberšek Miran 37:24, 15. Malis Vladimir 37:25. Izven konkurence je dosegel Hribčnik Friderik čas 39:49.

piruet, predvsem pa tempo-tempo, je vsebina modernega prostodrsalnega programa.

Tipičen zastopnik te nove smeri v umetnem drsanju je češki prvak Praznovsky. Pred dvema ali tremi leti so ga na Dunaju iztirali, češ da posnema Schafferja. Danes ga gotovo presega (seveda le v prostem drsanju) in vozi popolnoma v svojem originalnem stilu. Novembra sta oba nastopila v pariški sportni palači in odobravanja za Praznovskega je bilo mnogo večje, kot ga je bil deležen svetovni prvak. Da je bila kritika občinstva in časopisja absolutno objektivna, sledi iz okolištin, da je ista publika izžvižgala Francoskega državnega prvaka, ki je nastopil za njima.

Sedaj ko sem sam videl Praznovskega, mislim, da so gorenje kritike docela upravičene. Običajni Eulerjev in Rittbergerjev skok izvaja tako, da gledalcu zastane dih in njegove novitete: dvojnega Rittbergerja, Salhova, Lutzovega in mesečnega skoka ali njegovega nizkega šestila kombiniranega v Goldovo polniško počasno pirueto nazaj ven na konci drsalke ne posnema nihče — niti Schaffier ne. V prijetih na drsalnikih krivini pa so mu naš drsalci precej blizu. Nizka pirueta naprej na noter našega prvaka Schwaba pri nastopu je vzbudila mnogo pozornosti. Schaffier prekaša Praznovskega v eleganci, zato pa izvaja mnogo lažje stvari. Škoda, da je

Južno vrenje

doseglo 30. decembra tudi Visoke Tatre. Na prvenstvu Visokih Tater smo morali naslednjega dne nastopiti na ledu, ki ga je pokrivala voda. Kljub temu je bil izjaven dober sport in so vsi tekmovalci absolvirali obvezne vaje in prosto drsanje brez padca. Prijavljeni so bili za prvenstvo gosposod izmed znanejših: Praznovsky (Vys. sp. Praha), Wellmann (B. S. C. Berlin), Glass (B. S. C. Berlin), Heinz (B. K. Ostrava), Schwab (Ilirija, Ljubljana), pri damah Pavla Schmidt (B. S. C. Berlin), Madame de Ligne (Belgija) in B. Skoparova (B. K. Ostrava).

Pri gosposkih seveda prvega mesta ni bilo moči odvzeti Praznovskemu, ki je dosegel mestno številko 3 in 192.01 točk. Lep in časten je uspeh Schwaba, ki se je z 176.02 točkami in mestno št. 6 zaslužen plasiral na drugo mesto. Pri damah je zmagala Schmidova. Sonja Henie se je tekmovanja udeležila le kot gledalka. Pri Schmidovi je elasti ugajala njena originalna »metuljičova pirueta«, kakor jo sama imenuje.

Naš junior Gvido Serneć se je držal zelo častno. Ing. Sliva mu je posvetil pri treningu posebno pozornost. Napredoval je kar vidoma. Posebno bi poudaril njegov uspeh pri obeh ekshibicijah v Lomnici. Dobil je tudi prav lepo častno darilo.

Žal je dopust prekmalu potekel in tudi v denarnicah so že preje začele zevati take praznine, da je bilo treba misliti na povratek. Ob slovesu, ki je bil navdne pri srčen, sva od funkcionarjev češkoslovaškega saveza izvedela, da Poljaki z vso sigurnostjo računajo s Schwabovim startom februarja 1934 v Varšavi na II. vseslovaških igrah.

Še 24 ur dolge naporne vožnje in zopet sva bila doma, kjer so nas žal sprejeli samo z umazanim južnim snegom. Sch.

Nogomet

Turnir za zimski pokal

Ljubljana, 7. januarja.

»Eppur si muove« pravijo naši vrli Hermežani in komaj je zgolj nekoliko znižal precej debelo snežno odejo, so že zopet poslali udeleženci svojega turnirja za brezposelne igralce na zeleno polje. Seveda je bilo pretekla dva praznika na igrišču malo zelenega, prav za prav samo črte po in ob igrišču, medtem ko je vse drugo pokrival čuden sneg. V soboto moker in težak, danes pa zmrl in nekoliko povaljan, tako da so moštva le s težavo poganzjala žogo proti obojim vratom. Kljub vsem zaprekam pa so vžela svojo nalogo popolnoma resno in tudi publika, ki jo takšne dni odvrtačo od nogometnega igrišča najrazličnejše zabave in predstave, je prišla dovolj številna. Kakor slišimo, je gromitni uspeh — vsaj za hladno sezono in naše razmere sploh — dovolj ugoden, tako da bodo Hermežani ob sklepu turnirja lahko priskočili vsaj malo na pomoč onim igralcem nogometnega sporta, ki so v teh težkih časih ostali brez kruha.

Kakor znano, se je za ta turnir prijavilo 12 klubov, ki jih je prireditelj po žrebu razdelil v dve skupini, med katerima bosta oba prva. In drugoplasirana odigrala še poseben finale. Turnir je za zdaj prav za prav še v začetni fazi in se še ne da reči, kdo bo prišel v finale.

V skupini A igrajo: Primorje, Slovan, Jadran, Reka, Domžale in Mars, v skupini B pa: Hermes, Diak, kranjski Korotan, Korotan (Lj.) Slova in viška Svoboda. Udeleženci so torej že po papirnatih formi raznih kakovosti in nekateri že v naprej obsojeni na nižja mesta. — Zato je tem bolj razveseljivo, da so se prijavili, ker jim gre pač za to, da dajo priliko svojim igralcem za nekaj treninga, s katerim bodo spomlad bolj pripravljeni stopili v prvenstveno borbo.

Na sporedu obeh praznikov so bili štirje nastopi, in sicer sta igrala v soboto Slova proti moštvi prireditelja ter I. moštvo Primorja proti Marsu, danes pa Reka proti Jadranu in oba Korotana.

V podrobnem bi bilo zabeležiti:

Slova : Hermes 4:2 (1:1).

Hermes se tudi v tem turnirju ni mogel ogniti svojega skoraj že tradicionalnega skoka v drugi ekstrem. Slova je sicer fizično močan nasprotnik, v vseh ostalih ozirih pa bi mu nikakor ne mogli prisoditi znanja, da bi lahko zmagoval nad moštvi Hermesovega kova. Toda Hermežani so se spuščali na šanso za šanso in se razen tega tudi manj uspešno borili s težkim terenom, kar je vse pripomoglo, da je mlada Slova slavila nad njimi zaslužen zmago.

Tekmo je namestu obolelega Dolnarja vodil precej šibko g. Erlih.

Primorje I : Mars 6:0 (2:0).

V drugi tekmi je bila prva enajstotica Igaša odločen favorit in je v drugi polovici tudi na zunaj popolnoma uveljavila svojo premoč. Mars se je do odmore mnogo trudil in žilavo branil, pozneje pa ni šlo več. Zmagovalci so še brez potrebe zastreljali dve enajstotici.

Tekmo je res prav dobro vodil g. Lukežič.

Reka : Jadran 2:0 (0:0).

Nasprotnika sta nastopila s številnimi rezervami, posebno Jadran, in sta igrala do pazve z izmenično iniciativo, pozneje pa je Reka vendar dobila nekaj sapa in si v tem odmoru priborila naskok dveh golov in zaslužen zmago. Tudi igra teh dveh moštev je precej trpela zaradi terena.

Sodil je g. Jordan — v redu.

Korotan (Kranj) : Korotan (Lj.) 4:1 (2:1).

Kranjčani so vsaj doma znani kot dobri nogometaši, danes pa so tudi na igrišču Hermesa pokazali, da se ne dajo zlepa. Njihovi soimenjaki iz Ljubljane so sicer sprva dobro osvajali teren in tudi zabili vodilni gol, toda še pred odmorom se je tehnična naglana na drugo stran. Po odmoru so kranjski Korotanci dodali še 2 gola in zaslužen spravili efektno zmago. Njihovi nasprotniki so v tem delu že spet malo preveč posegali po nedovoljenih sredstvih, kar pa je strogo preprečeval sodnik g. Lukežič.

Hermes je torej sredi zime poskrbel za zanimiv nogometni spored, ki bi po tekmah samih — še bolj pa po pomenu — zaslužil bogatejši odziv.

Ostale nogometne tekme

Zagreb: Gradjanski : Reprezentanca I. B razreda 4:2 (3:1).

Beograd: Jugoslavija : Šparta 3:1 (2:1). BSK : Bask 4:1 (0:0). Božični pokalni turnir.

Sušak: Concordia (Zagreb) : Viktorija 6:1, Orient : Concordia 1:0.

Dunaj: Rapidov turnir : WAC : FAC 4:0, Rapid : Hašk (Zagreb) 15:1 (6:0), WAC : Hašk (Zagreb) 8:0 (2:0), Rapid : FAC 13:2 (8:0). Slednji rezultat precej razbremenjuje Haška in priča o odlični formi Rapida.

Atene: FC Wien : Enosis 3:1.

Nimes: Vienna (Dunaj) : Slavia (Praga) 1:1.

Berlin: Hertha : VSV Pankov 3:0, Tennis-Borussia : Minerva 2:2.

Stuttgart: Ferencvaros (Budimpešta) : Kickers 2:0.

Ulm: Ferencvaros : Ulm 5:2.

Nürnberg: I FC Nürnberg : Wacker (München) 6:2, Schweinfurth 05 : Spv. Führt 1:0.

Rim: Ambrosiana : Palermo 1:1, Juventus : Pro Vercelli 3:0.

Barcelona: Slavia (Praga) : FC Barcelona 3:2.

Praga: Sparta : Olimp (Plzen) 17:2.

Izločilna tekma za svetovno prvenstvo, ki jo mora naša nogometna reprezentanca odigrati z Rumunijo, je bila po sklepu večrajše seje organizacijskega odbora za svetovno nogometno prvenstvo v Rimu doletena na dan 15. aprila. Vrstni red finalnih tekem bo izbehan 3. maja. Organizacijski odbor se bo spet sestel zadnje dni februarja, istočasno z izvršnim odborom Tife.

Medklubski odbor za ZP. Drevi ob 30. seja pri Habjanu.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Vs. igralci ligine in prve skupine, ki utegnejo, naj pridejo popoldne ob 15. uri na igrišče. S seboj naj prinesejo dolge stare hlače.

V območju nebotičnika

Pohajkovači po ljubljanskih ulicah ni vsakogar zadeva. Vendar pa tiči vprav v tem pohajkovanju nekaka, bi rekli, idila. Posebno ob deževnih dnevih, ki jih ima Ljubljana v preobilici.

Gosta zimska megla zastira razgled raz okno. Vmes rosi, počasi; kakor niti tenke kapljice palogama za izpremembo preidejo v gosto deževje. Spet preneha in spet se ponavlja. Večna melodija dežja.

V takih dnevih kaj rad kolovratim okrog. Asfaltiran tlak ima privlačno silo. Saj! posebno pod večer, ko začne svetilke, ki odsevajo v tlaku v vseh pestrobojnih odtenkih barv. Za take pohode so seveda najbolj pripravne asfaltirane ulice. Kdo bo nazbl blato in preskakoval kotalne in iz tal moleče kocke!

Tam okrog opere je nekako izhodišče za avanturne pohode. Na Aleksandrovi cesti se vrši promenade dežnikov in galos, posebno onih, ki jih uporablja nežni spol. — Cash se niti ne prerine skozi goste vrste spremljevalcev na hodnikih. V sredini ceste ni posebno varno tavati, ker ovirajo promet avti in vozila. Posebno priljubljena je desna stran mimo Ketteje do Madriča. Ob deževnih dnevih so Kettejeve in Magdičeve izložbe posebno mikavne. Med obema je kino Ideal. Tedaj, ta prostor je uporabljen zgolj za ljudi, ki imajo živce v svoji oblasti. Mora slediti otroškemu vozičku, ki ga v spremstvu kavalijske premika po trotoarju brhka damica, ne oziroma se ne na predhodnike, ne na one, ki ji sledijo. Flirt na hodniku. — Če se pa hoče izogniti Scili, padeš v Karibdo — med avtoizvošček, ki so v dolgi vrsti nanizani vprav pred hodnikom na desni.

Na drugi strani je med dvema kavarnama pasaza, kjer se setajo oni, ki nimajo dežnikov, in pa zaljubljeni parčki. Le tu mimo se laže prerine, samo tam pred Emono so izhodišča zabari. "rana z zvezdogliki, ki se par tout ne umaknejo.

Krenem mimo Emono. Tramvaj poje svojo škripajočo melodijo, klop, ki jo običajno zasledajo postržki, je sedaj prazna. Če sem v objemu nebotičnika, ki raz svoje dešeto nadstropje razpiše name svetlobne žarke. Pred izloženimi okni nehotne postojijo, zakaj menjavajo se dan za dnem: čevlji, sportni in fotografski aparati, parfemi in oprema. Nehote mi zastoji

